

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ФАКУЛЬТЕТ ЖУРНАЛІСТИКИ

Кафедра соціальних комунікацій та інформаційної діяльності

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА БАКАЛАВРА

на тему «Інформаційно-аналітична діяльність Веселівської селищної ради
в умовах війни»

Виконала студентка 4 курсу
групи 6.0290
спеціальності 029 Інформаційна, бібліотечна
та архівна справа
ОП «Інформаційно-комунікаційна справа»
Прусенко О.С.
Керівник – доцент, д-р наук із соц. ком.
Ковпак В. А.
Рецензент – доцент, канд. філол. наук
Лебідь Н.М.

Запоріжжя – 2024

ЗМІСТ

Завдання.....	3
Реферат.....	5
Вступ.....	7
Розділ 1. Інформаційно-аналітична діяльність у структурі інформаційних процесів державного управління.....	11
1.1 Інформаційно-аналітичне забезпечення системи державного управління.....	11
1.2 Інформаційна безпека в органах місцевого самоврядування в умовах широкомасштабного вторгнення Росії в Україну.....	21
Розділ 2. Напрями та комплекс заходів інформаційно-аналітичної роботи Веселівської селищної ради до та під час воєнного стану.....	32
2.1 Структура та основні засади діяльності відділу з питань внутрішньої та інформаційної політики виконавчого комітету Веселівської селищної ради до тимчасової окупації РФ.....	32
2.2 Механізми інформування та комунікації з громадськістю Веселівської селищної ради до та під час тимчасової окупації РФ.....	38
Висновки.....	55
Список використаних джерел.....	58
Додаток А.....	64
Лист академічної доброчесності.....	65
Summary.....	66

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Факультет журналістики

Кафедра соціальних комунікацій та інформаційної діяльності

Рівень вищої освіти бакалаврський

Спеціальність 029 Інформаційна,

бібліотечна та архівна справа

ОП Інформаційно-комунікаційна справа

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

Березенко В.В.

«__» _____ 2024 року

**З А В Д А Н Н Я
НА ДИПЛОМНУ РОБОТУ СТУДЕНТУ**

Прусенко Олені Сергіївні

1. Тема роботи (проєкту) «Інформаційно-аналітична діяльність Веселівської селищної ради в умовах війни» («Information and analytical activity Veselivka settlement council in the conditions of war»)

керівник роботи (проєкту) – Ковпак Вікторія Анатоліївна, доцент, д-р наук із соц. ком. затверджено наказом ЗНУ від «10» жовтня 2023 року № 2086-с.

2. Строк подання студентом роботи 25 травня 2024 року.

3. Вихідні дані до роботи складають праці вітчизняних дослідників, присвячені питанням використання інформаційно-аналітичної діяльності в процесі прийняття управлінських рішень, зокрема В. Варенко, І. Захарової, С. Кулицького, О. Матвієнко, К. Меліхова, Л. Філіпової, а також праці науковців з основ інформаційної безпеки таких як: О. Бодрук, В. Демиденко, О. Панченко та інших. Серед праць закордонних дослідників – роботи T. Sudnickas, V. Smalskys, J. Sahagun, P. Cantarelli, N. Belle, L. Hall Jeremy.

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити): 1) охарактеризувати інформаційно-аналітичну діяльність у структурі інформаційних процесів державного управління; 2) висвітлити умови забезпечення інформаційної безпеки в органах місцевого самоврядування в умовах широкомасштабного вторгнення Росії в Україну; 3) розкрити структуру та визначити основні засади діяльності відділу з питань внутрішньої та інформаційної політики виконавчого комітету Веселівської селищної ради до тимчасової окупації РФ; 4) проаналізувати механізми інформування та комунікації з громадськістю Веселівської селищної ради до та під час тимчасової окупації РФ.

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень) – 1 таблиця, 5 рисунків.

6. Консультанти розділів роботи (проєкту):

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
Перший розділ	Ковпак В.А., доцент, д-р наук із соц. ком.	02.10.2023	02.10.2023
Другий розділ	Ковпак В.А., доцент, д-р наук із соц. ком.	12.12.2023	12.12.2023
Вступ, висновки	Ковпак В.А., доцент, д-р наук із соц. ком.	03.30.2024	03.30.2024

7. Дата видачі завдання 02.10.23 р.**КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН**

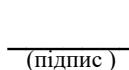
№ з/п	Назва етапів роботи	Строк виконання	Примітка
1.	Пошук наукових джерел з теми дослідження, їх вивчення та аналіз; укладання бібліографії	Жовтень 2023 р..	Виконано
2.	Збір матеріалів для аналізу	Листопад-грудень 2023 р.	Виконано
3.	Підготовка Розділу 1	Січень 2024 р.	Виконано
4.	Написання Розділу 2	Березень 2024 р.	Виконано
5.	Формулювання вступу, висновків, оформлення роботи	Квітень 2024 р.	Виконано
6.	Одержання відгуку та рецензії, проходження нормоконтролю	Травень 2024 р.	Виконано
7.	Захист роботи	Червень 2024 р.	Виконано

Студент

О.С Прусенко

Керівник роботи

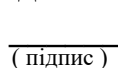
В.А. Ковпак

(підпис)

(ініціали та прізвище)

Нормоконтроль пройдено

Нормоконтролер

Т.В. Іванюха

(підпис)

(ініціали та прізвище)

РЕФЕРАТ

Кваліфікаційна робота бакалавра «Інформаційно-аналітична діяльність Веселівської селищної ради в умовах війни» – основний текст – 57 сторінок. Для виконання дипломної роботи використано 57 джерел.

Об’єктом дослідження є інформаційно-аналітичний процес у сфері управління Веселівської селищної ради в умовах війни.

Предметом дослідження є механізми організації інформаційно-аналітичної та комунікаційної діяльності Веселівської селищної ради до та під час тимчасової окупації РФ.

Мета дослідження: проаналізувати механізми організації інформаційно-аналітичної та комунікаційної діяльності Веселівської селищної ради до та під час тимчасової окупації РФ.

Методи дослідження: системний підхід, структурно-функціональний, порівняльний, синхронічний методи, елементи несистематичного спостереження як безпосереднього комуніканта офіційних каналів комунікації місцевого самоврядування та спостерігача соціальної атмосфери, в якій організовується інформаційно-аналітична діяльність веселівської громади в умовах тимчасової окупації РФ; аналіз нормативних документів досліджуваної інституції.

Для реалізації поставленої мети необхідно виконати такі **завдання:**

1) охарактеризувати інформаційно-аналітичну діяльність у структурі інформаційних процесів державного управління;

2) висвітлити умови забезпечення інформаційної безпеки в органах місцевого самоврядування в умовах широкомасштабного вторгнення Росії в Україну;

3) розкрити структуру та визначити основні засади діяльності відділу з питань внутрішньої та інформаційної політики виконавчого комітету Веселівської селищної ради до тимчасової окупації РФ;

4) проаналізувати механізми інформування та комунікації з громадськістю Веселівської селищної ради до та під час тимчасової окупації РФ.

Методологічну і теоретичну основу дослідження складають праці, присвячені питанням використання інформаційно-аналітичної діяльності в процесі прийняття управлінського рішення, зокрема В. Варенко, І. Захарової, С. Кулицького, О. Матвієнко, К. Меліхова, Л. Філіпової та інших. Серед праць закордонних дослідників – роботи Т. Sudnickas, V. Smalskys, J. Sahagun, P. Cantarelli, N. Belle, L. Hall Jeremy.

Дослідженню теоретико-методологічних основ інформаційної безпеки присвячено наукові роботи відомих вітчизняних науковців, таких як: О. Бодрук, В. Варенко, В. Демиденко, О. Панченко.

Наукова новизна роботи полягає в аналізі механізмів організації інформаційно-аналітичної та комунікаційної діяльності Веселівської селищної ради до та під час тимчасової окупації РФ та формуванні рекомендацій щодо вдосконалення комунікаційних механізмів веселівської громади.

Сфера застосування. Матеріали дослідження можуть бути корисними для студентів – комунікаційників, здобувачів освіти управлінських спеціальностей, аналітиків, фахівців органів державної влади, громадсько-політичних об'єднань, всіх, хто цікавиться проблемами інформаційно-аналітичного забезпечення органів державного управління. Висновки та пропозиції можуть бути використані в процесі практичної роботи місцевих органів виконавчої влади, в управлінській діяльності органів місцевого самоврядування.

ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ, ІНФОРМАЦІЙНА БЕЗПЕКА, КАНАЛИ КОМУНІКАЦІЇ, ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНИЙ ПРОЦЕС У СФЕРІ УПРАВЛІННЯ, КОМУНІКАЦІЯ ПІД ЧАС ТИМЧАСОВОЇ ОКУПАЦІЇ РФ.

ВСТУП

Сьогодні інформаційно-аналітичні процеси стають невід'ємною складовою роботи найрізноманітніших сфер людської діяльності, де концентруються та обробляються інформаційні потоки. Володіння достовірною і актуальною інформацією поряд з умінням ефективно використовувати методи її збирання та аналізу, є основою успішної діяльності органів державного та місцевого управління. Інформаційно-аналітична діяльність є важливим напрямом управлінської діяльності.

Інформаційно-аналітичне забезпечення органів державної влади – це процес створення оптимальних умов задля задоволення інформаційних потреб громадян та реалізації посадових обов'язків органів державної влади на основі формування та використання інформаційних ресурсів.

Питання інформаційно-аналітичної діяльності в процесі прийняття управлінського рішення порушували у своїх працях чимало дослідників та науковців, зокрема, В. Варенко [8], І. Захарова [18], С. Кулицький [24], О. Матвієнко [27], К. Меліхов [28], Л. Філіпова [18]. Дослідженню теоретико-методологічних основ інформаційної безпеки присвячено наукові роботи відомих вітчизняних науковців, таких як: О. Бодрук [5], В. Варенко [8], В. Демиденко [13], О. Панченко [34].

Широмасштабне вторгнення Росії в Україну актулізувало складні виклики перед органами місцевої влади та створило непрості умови для їх функціонування. Такі критичні обставини вимагають від органів місцевого самоврядування пошуку механізмів та інструментів покращення комунікації з населенням на стратегічному та тактичному рівня з метою запобігання розповсюдження дезінформації, поширення панічних настроїв серед населення, а також виникнення некерованих процесів, що можуть призвести до надзвичайних ситуацій, що і зумовлює **актуальність нашої роботи.**

Мета роботи: проаналізувати механізми організації інформаційно-аналітичної та комунікаційної діяльності Веселівської селищної ради до та під час тимчасової окупації РФ.

Завдання дослідження:

1) охарактеризувати інформаційно-аналітичну діяльність у структурі інформаційних процесів державного управління;

2) висвітлити умови забезпечення інформаційної безпеки в органах місцевого самоврядування в умовах широкомасштабного вторгнення Росії в Україну;

3) розкрити структуру та визначити основні засади діяльності відділу з питань внутрішньої та інформаційної політики виконавчого комітету Веселівської селищної ради до тимчасової окупації РФ;

4) проаналізувати механізми інформування та комунікації з громадськістю Веселівської селищної ради до та під час тимчасової окупації РФ.

Об'єкт дослідження: є інформаційно-аналітичний процес у сфері управління Веселівської селищної ради в умовах війни.

Предмет дослідження: є механізми організації інформаційно-аналітичної та комунікаційної діяльності Веселівської селищної ради до та під час тимчасової окупації РФ.

Методи дослідження – системний підхід (з урахуванням особливостей ризиків інформаційної безпеки організації інформаційно-аналітичної діяльності місцевого самоврядування в умовах тимчасової окупації), структурно-функціональний метод (для визначення складників роботи з інформацією в органах місцевого самоврядування), порівняльний метод (під час аналізу механізмів комунікації з громадськістю органу місцевого самоврядування до та під час тимчасової окупації РФ), синхронічний метод (акцентуація на умовах широкомасштабного вторгнення), елементи несистематичного спостереження як безпосереднього комуніканта офіційних каналів комунікації місцевого самоврядування та спостерігача соціальної атмосфери, в якій організовується

інформаційно-аналітична діяльність веселівської громади в умовах тимчасової окупації РФ; аналіз нормативних документів досліджуваної інституції.

Методологічну і теоретичну основу дослідження складають праці, присвячені питанням використання інформаційно-аналітичної діяльності в процесі прийняття управлінського рішення, зокрема В. Варенко [8], І. Захарової [18], С. Кулицького [24], О. Матвієнко [27], К. Меліхова [28], Л. Філіпової [18] та інших. Серед праць закордонних дослідників – роботи Т. Sudnickas [56], V. Smalskys [56], J. Sahagun [53], P. Cantarelli [50], N. Belle [50], L. Hall Jeremy [50].

Наукова новизна одержаних результатів роботи полягає в аналізі механізмів організації інформаційно-аналітичної та комунікаційної діяльності Веселівської селищної ради до та під час тимчасової окупації РФ та формуванні рекомендацій щодо вдосконалення комунікаційних механізмів веселівської громади.

Практичне значення одержаних результатів. Матеріали дослідження можуть бути корисними для студентів – комунікаційників, здобувачів освіти управлінських спеціальностей, аналітиків, фахівців органів державної влади, громадсько-політичних об'єднань, всіх, хто цікавиться проблемами інформаційно-аналітичного забезпечення органів державного управління. Висновки та пропозиції можуть бути використані в процесі практичної роботи місцевих органів виконавчої влади, в управлінській діяльності органів місцевого самоврядування.

Апробація кваліфікаційної роботи здійснена: під час роботи Міжнародної науково-практичної конференції «Глобалізаційні виклики: урядування майбутнього» (Київ, 24 квітня 2024 р.).

Ковпак В., Прусенко О. Особливості інформування та комунікації Веселівської селищної ради Запорізької області до та під час тимчасової окупації. *Глобалізаційні виклики: урядування майбутнього* : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (Київ, 24 квітня 2024 р.) / за заг. ред. Л.Г. Комахи. Київ : ННІ ПУДС КНУ, 2024.

Структура: кваліфікаційна робота бакалавра складається зі вступу, двох розділів, висновків, списку використаних джерел. Обсяг основної роботи – 57 сторінок. Список використаної літератури включає 57 найменувань (викладених на 6 сторінках).

РОЗДІЛ І

ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ У СТРУКТУРІ ІНФОРМАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ

1.1 Інформаційно-аналітичне забезпечення системи державного управління

Інформаційно-аналітична діяльність в даний час стала характерною для всіх сфер, в яких накопичується і обробляється потік інформації, а результат прийняття рішень дуже важливий для життя суспільства. Особливість аналітичної діяльності в державних установах полягає в тому, що вона «вбудована» в процес управління, і є побоювання з приводу швидкості, надійності та адекватності підготовки матеріалів.

Як зазначали В. Захарова і Л. Філіпова «у сучасному світі інформація є стратегічним національним ресурсом, який відіграє дедалі більшу роль у системі державного управління. У суспільстві спостерігається перерозподіл реальної влади – від традиційних структур до центрів управління інформаційними потоками. За науковими висновками, рівень інформаційного забезпечення державних органів влади значною мірою впливає на розвиток економіки та політичне становище в країні» [18 с. 51].

У свою чергу Л. Божук та Т. Курченко зауважили, що «інформаційно-аналітична діяльність є невід’ємною складовою кожної установи, організації та структури, які займаються формуванням громадської думки, залученням широкої громадськості до реалізації життєво важливих завдань державної ваги та забезпечують вирішення питань місцевого значення. Забезпечення якісною інформацією та своєчасне реагування на суспільні зміни обумовлюють функціонування інформаційно-аналітичних процесів, які відбуваються в органах місцевого самоврядування. Органи місцевого самоврядування є важливими адміністративними центрами, які вирішують конкретні питання життєдіяльності громади та надають інформаційно-консультативну допомогу

громадянам, створюючи якісні інформаційно-аналітичні документи. Відтак інформаційно-аналітична діяльність є важливою складовою діяльності територіальних громад загалом, так і сільських, селищних, міських рад та їх виконавчих органів, зокрема, оскільки вона пов'язана зі створенням та своєчасним поширенням актуальної інформації. Відповідно йдеться про інформаційно-аналітичне забезпечення, яке є підґрунтям створення оптимальних умов для задоволення інформаційних потреб громадськості, реалізації органами державної влади усіх рівнів покладених на них функцій шляхом застосування сучасних інформаційно-комунікаційних технологій» [6].

Варто відзначити, що ефективна комунікація місцевих органів влади характеризується своєчасним інформуванням громадян про різні аспекти діяльності уряду щодо вирішення проблем, що найбільш цікавлять жителів конкретного регіону, якісним реагуванням на існуючі проблеми і постійним планом дій, який буде успішно реалізований в майбутньому. Слід зазначити, що сьогодні громадяни не тільки хочуть своєчасно отримувати інформацію, а й прагнуть брати активну участь у її виробництві. Тобто населення при необхідності має можливість впливати на прийняття рішень і визначати пріоритетні напрямки розвитку регіону в межах своїх можливостей [6].

Державні установи повині проводити аналіз даних, вивчати громадську думку, впливати на її зміну, планувати програми, ефективніше працювати з населенням, оцінювати вплив програми на цільові сегменти та знаходити способи задоволення потреб населення.

В. Варенко звертає увагу на те, що «через органи управління проходить велика за обсягом, різноманітністю і динамікою інформація. Одна її частина має безпосередньо управлінський характер, інша виражає взаємозв'язки державного апарату із суспільством, з його численними проявами і потребами, інтересами громадян. Інформацію, яка циркулює в органах державної влади, можна визначити як соціально-управлінську інформацію. Будь-який вид виробничо-економічної діяльності ґрунтується на відповідному

інформаційному забезпеченні, в тому числі економічною, науково-технічною, оглядово-аналітичною, фактографічною та іншою інформацією» [8, с. 263].

Також дослідниця наголошує, що «інформаційне забезпечення управління – це організація цілеспрямованих масивів інформації й інформаційних потоків, яка включає збирання, зберігання, опрацювання і передавання інформації (в тому числі і з використанням комп'ютерних інформаційних систем) з метою аналізу одержаних результатів для підготовки, обґрунтування і прийняття управлінських рішень органами управління» [8, с. 264].

Для досягнення успіху будь-яке підприємство чи організація, повинні мати доступ до достовірної та актуальної інформації. Ця інформація є ключовим ресурсом, необхідним для прийняття обґрунтованих рішень, розробки ефективних стратегій та досягнення поставлених цілей. Важливо не лише володіти інформацією, але й вміти її ефективно використовувати. Це включає в себе процес збирання інформації з різних джерел, її аналіз та інтерпретацію, а також чітке та лаконічне її представлення у вигляді інформаційного повідомлення [8, с. 264].

Існує градація попиту на різні види інформації – наукову, технічну, економічну, урядову. Задоволення інформаційних потреб є актуальним завданням у сфері управління. Інтуїтивні дії та відсутність чіткої інформаційної політики на підприємстві можуть призвести до неадекватних рішень щодо інформаційного забезпечення, що, в свою чергу, може призвести до значних фінансових втрат [8, с. 264].

О. Матвієнко стверджує, що «система інформаційного забезпечення державного управління ефективно функціонує за таких умов:

- спеціальна підготовка спеціалістів широкого профілю, які добре обізнані з відповідною тематикою і завданнями, що стоять перед організацією;
- чітке визначення методів, форм і видів інформаційного обслуговування для забезпечення його оперативності і компактності» [27, с. 54].

В. Варенко розділяє «управлінську інформацію на три категорії:

- інформація стратегічного планування;

- контрольна управлінська інформація;
- оперативна інформація» [8, с. 317] (Таблиця 1.1).

Таблиця 1.1

Категорії управлінської інформації

Інформація стратегічного планування	Контрольна управлінська інформація	Оперативна інформація
↓	↓	↓
дає змогу вищому керівництву приймати рішення із встановлення довготермінових цілей, накопичення ресурсів для досягнення цих цілей і формулювати політику їх досягнення	використовується менеджерами середнього рівня для координації різних підконтрольних їм дій, приведення ресурсів у відповідність із завданнями оперативних планів	призначена для виконання щоденних операцій (розрахунок заробітної платні, фінансові розрахунки та ін.)

Джерело: Авторське упорядкування на основі [8, с. 317].

Ефективність інформаційної системи залежить від якості інформації, яка в неї вводиться. Рівень якості забезпечується вхідним потоком інформації. Відбір інформації є обов'язковим етапом трансформації інформаційного потоку і вимагає створення загальних і окремих критеріїв відбору інформації на вході інформаційної системи і визначення принципів відбору документів та інформації для різної поставленої мети інформаційного забезпечення [27, с. 49].

О. Матвієнко визначила, що «відбір інформації – це процес виділення з інформаційного потоку найбільш цінних документів, їх окремих частин або фактичних відомостей у відповідності з прийнятими критеріями. А критерії відбору інформації – ознака або набір ознак, на основі яких приймається

рішення про включення документа або його складових до інформаційної системи» [27, с. 50].

С. Кулицький, у своєму навчального посібнику зазначає, що «продукт, створений у результаті інформаційно-аналітичного процесу повинен бути придатним для використання замовником, корисним для нього вже в момент його створення. Сам же результат інформаційно-аналітичної діяльності, як правило, матеріалізується у формі будь-якого документа. Із всього наведеного впливають основні принципи організації інформаційно-аналітичного процесу, сформульовані ще кілька десятиріч тому фахівцем стратегічної розвідки американським генералом Вашингтоном Плетом: повідомляти достовірно, своєчасно та якісно» [24, с. 130].

С. Кулицький визначив, що «достовірність повідомлення є ключовою ознакою при оцінці будь-якого інформаційного документа, створеного в результаті аналітичної діяльності. Вона забезпечується завдяки правильному поєднанню ряду моментів, що визначають результативність роботи аналітика.

Головними серед них є:

- глибоке розуміння дійсності тим, хто аналізує повідомлення;
- правильний відбір фактів, які стосуються об'єкта аналізу;
- виділення на підставі аналізу фактів, основних моментів явищ і процесів, причинно-наслідкових зв'язків» [24, с. 131].

Наступним основним принципом С. Кулицький вважає «своєчасну підготовку документів. Своєчасність отримання інформації багато в чому визначає її цінність для користувача. Значення своєчасного подання інформації особам, які приймають рішення, може бути настільки великим, що заради нього варто навіть дещо поступитися достовірністю повідомлень. Звичайно, йдеться не про суттєву зміну змісту повідомлення, а лише про певне зниження ступеня його точності» [24, с. 131].

Третій основний принцип організації інформаційно-аналітичного процесу який виділяє С. Кулицький «ясність викладення матеріалу. Суть реалізації цього принципу полягає в тому, щоб зробити доступними для інших

результати роботи аналітика. Адже саме коректне сприйняття інформації робить її переконливою для споживача, а отже, забезпечує успіх справи. Іноді автор забуває про це» [24, с. 132].

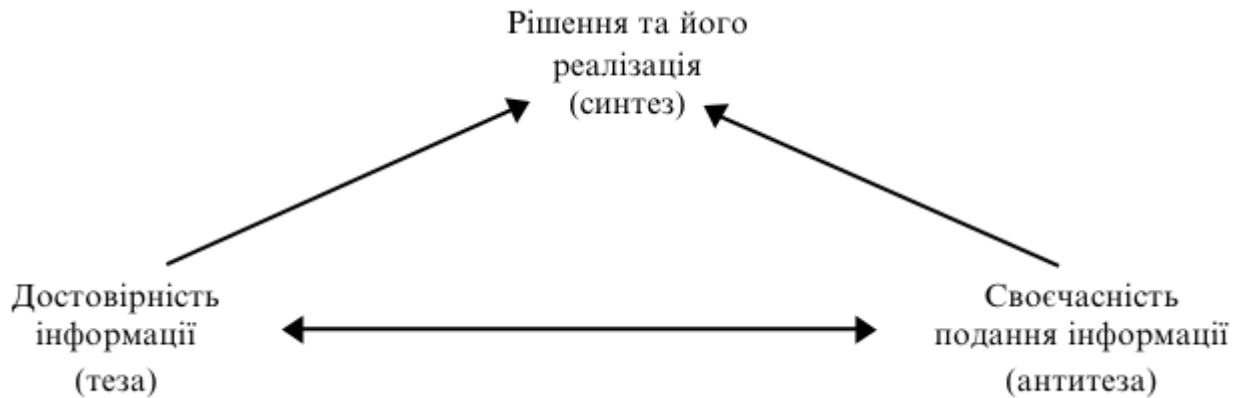

Рис. 1.1. Схема розв'язання дилеми «достовірність – своєчасність» [24, с. 132]

Дослідник С. Кулицький вказує, що «управлінська інформація може розглядатись як результат спеціального технологічного процесу, що здійснюється з повідомленнями (первинною інформацією) і спрямований на створення готового інформаційного продукту (своєрідне інформаційне виробництво). Такий інформаційно-технологічний процес (цикл) може включати такі послідовні стадії роботи з повідомленнями (інформацією):

- пошук;
- збір;
- перетворення (обробка);
- зберігання;
- передача (для малої кількості споживачів);
- розповсюдження/тиражування (для численних споживачів);
- використання» [24, с. 153].

У науковому доробку В. Захарової та Л. Філіпової зазначається, що «володіння достовірною і актуальною інформацією поряд з умінням ефективно використовувати адекватні методи її збирання, аналізу і надання є основою

успішної діяльності державних органів будь-якого рівня. Суб'єкт державного управління, виробляючи управлінські рішення, передає їх об'єкту управління, оформлюючи інформацію у вигляді організаційно-розпорядчих документів (положень, інструкцій, правил, наказів, постанов, рішень та ін.). Часто для одержання ефективного результату в процесі управління необхідна як усна, так і письмова взаємодія між об'єктом і суб'єктом, однак для більшості процесів управління важлива наявність інформації, закріпленої на матеріальному носії. Таким чином, результат управління залежить від того, наскільки продумано, систематично і професійно відбувається інформаційна взаємодія між суб'єктом і об'єктом управління» [18, с. 52].

Інформаційно-аналітичну діяльність у владних органах можна розглядати, як сукупність дій професійних аналітиків у області державного управління, що здійснюється з метою збору, обробки та аналізу інформації, необхідної для прийняття ефективних управлінських рішень.

К. Меліхов зазначає, що «визначальними функціями інформаційного забезпечення є:

- інформативна функція – забезпечує поінформованість суб'єктів органів державної влади відповідно їх завдань, функцій, повноважень, інтересів;
- організаційна функція – зумовлює зкоординованість дій всіх учасників інформаційних відносин;
- управлінська функція – регулювання відносин, що виникають в процесі здійснення повноважень місцевими державними адміністраціями, база для підготовки, прийняття та реалізації управлінських рішень, контролю за їх виконанням тощо;
- комунікативна функція – встановлення зв'язків взаємозалежності у здійсненні завдань і функцій, що поєднують інтереси усіх суб'єктів інформаційного процесу» [28].

Також науковець окреслює, що «інформаційне забезпечення органів державної влади – система концепцій, методів і засобів, що призначені для

забезпечення користувачів інформацією. Інформацію тут варто розглядати як деяку сукупність різноманітних повідомлень, відомостей, даних про відповідні предмети, явища, процеси, відносини та ін. Ці відомості, будучи зібраними, систематизованими і перетвореними в придатну для використання форму, відіграють в управлінні важливу роль. Інформація в управлінських структурах можна охарактеризувати певними властивостями, до числа яких належать:

- самостійність даних;
- можливість багатократного використання інформації, зберігання її у суб'єкта, який її передає або отримує;
- придатність інформації до обробки, інтеграції і скорочення обсягу;
- допустимість математичного аналізу;
- системність, комунікативність» [28].

Як зазначили В. Захарова і Л. Філіпова «у просторовому вимірі аналітична робота місцевих органів державного управління може бути спрямована на:

- внутрішнє середовище (робота з інформацією, виробленою даним та суміжними підрозділами, певним органом державного управління загалом, підпорядкованими організаціями, спрямована на з'ясування «внутрішнього», «апаратного» бачення конкретної суспільної проблеми);
- зовнішнє середовище (робота з інформацією, виробленою керівними структурами державного управління, іншими органами державного управління, органами місцевого самоврядування, джерелами приватного та суспільного секторів, зарубіжними джерелами, спрямована на визначення «зовнішнього», переважно «невладного» бачення конкретної суспільної проблеми та балансу сил щодо підтримки чи відторгнення потенційного рішення органу державного управління щодо даної проблеми)» [18, с. 85].

Також українські дослідниці вказали, що «у часовому вимірі можна вирізнити такі рівні інформаційно-аналітичної роботи:

- ретроспективний (спрямований на збирання та аналіз інформації, виробленої різними джерелами у минулому з метою визначення існуючих тенденцій (традицій) щодо розв'язання певних суспільних проблем);

– оперативний (спрямований на інтенсивність, спрямування, характер та інші ознаки інформаційних потоків, які стосуються певної суспільної проблеми і притаманні визначеному періоду часу, що сприймається як «зараз»);

– перспективний (спрямований на визначення перспективного розвитку ситуації щодо певної проблеми, прогнозування інформаційних потоків, пов'язаних з нею і ґрунтується на даних, отриманих під час ретроспективного та оперативного аналізу інформації внутрішнього та зовнішнього середовища)» [18, с. 85].

Розглядаючи механізми здійснення управлінської діяльності на різних рівнях організації державної влади можна зазначити, що організація інформаційно-аналітичного забезпечення на всіх рівнях визначена рядом нормативно-правових документів.

Законодавчі акти, які є правовою основою організації й здійснення інформаційно-аналітичного забезпечення в органах державної влади утворюють цілу розгалужену систему взаємопов'язаних елементів, які визначають права, обов'язки, завдання, компетенцію, способи здійснення управлінської діяльності суб'єктами управління, в тому числі й органами місцевої влади, а також їх структурних одиниць під час здійснення інформаційно-аналітичної діяльності у публічному управлінні.

Роль нормативно-правової бази інформаційно-аналітичного забезпечення полягає в організації всього процесу здійснення інформаційно-аналітичної підтримки органів місцевого самоврядування та прийнятті ефективних управлінських рішень.

У науковому дослідженні Л. Божук та Т. Курченко визначено, що «інформаційно-аналітична діяльність органів місцевого самоврядування – діяльність, яка пов'язана з опрацюванням інформації, її поширенням та збереженням. Ця важлива ділянка роботи покладена на інформаційні служби органів місцевого самоврядування, які є структурними підрозділами, що виконують інформаційно-аналітичні функції і регулюють зв'язки із засобами масової інформації та громадськістю. Інформаційні служби (інформаційні

управління, інформаційно-аналітичні підрозділи, пресслужби, пресцентри, управління і центри громадських зв'язків, пресбюро, пресекретарі, пресаташе з відповідним апаратом) органів державної влади й місцевого самоврядування, зокрема, після аналітичного опрацювання інформації та створення відповідного продукту, оприлюднюють її у різних формах: випуск і поширення бюлетенів, пресрелізів, експрес-інформації, інформаційних збірників; публікації у масмедіа. Важливою складовою інформаційно-аналітичної діяльності органів місцевого самоврядування є не лише оприлюднення інформації на офіційних вебсайтах, але й використання їх для надання онлайн-ових послуг. Н. Бойко виокремлює перелік інформаційних послуг, які можуть отримати громадяни через вебсайти органів публічної влади в Україні: подання запитів на отримання інформації, завантаження з вебсайтів різноманітних форм документів (заяв, реєстраційних форм), подання електронних документів (заяв, звернень, звітів тощо), простеження руху документів, поданих до місцевої влади, здійснення різноманітних платежів на сайті (комунальні послуги, штрафи, платежі за отримання адміністративних послуг), записи на прийом до голови територіальної громади, мера міста чи їх заступників тощо» [6].

Отже, інформаційно-аналітична діяльність є важливим механізмом діяльності органів місцевого самоврядування, оскільки вона пов'язана зі створенням і своєчасним поширенням актуальної інформації. А інформаційно-аналітична підтримка є основою для створення оптимальних умов для задоволення інформаційних потреб населення.

Аналізуючи отримані дані, місцева влада може вивчати громадську думку, впливати на її зміну, планувати програми, ефективніше працювати з населенням, оцінювати вплив програми на цільові сегменти та знаходити способи задоволення потреб населення в інформації.

Під час аналізу якого-небудь інформаційного документа, отриманого в результаті аналітичної роботи, ключовими принципами інформаційно-аналітичного процесу є: достовірність повідомлення, своєчасність підготовки документів, ясність викладення матеріалу.

Важливою є градація попиту на різні види інформації – наукову, технічну, економічну, урядову. Задоволення інформаційних потреб є актуальним завданням у сфері управління. Інтуїтивні дії та відсутність чіткої інформаційної політики на підприємстві можуть призвести до неадекватних рішень щодо інформаційного забезпечення, що, в свою чергу, може призвести до значних фінансових втрат

Беззаперечним фактом є роль нормативно-правових основ інформаційно-аналітичного забезпечення органів місцевого самоврядування. Вони дозволяють їм організувати процес інформаційно-аналітичного забезпечення своєї роботи та здійснювати прийняття ефективних управлінських рішень.

Важливою ланкою інформаційно-аналітичної діяльності органів самоврядування є оприлюднення інформації на офіційних вебсайтах та використання їх для надання онлайн-послуг.

1.2 Інформаційна безпека в органах місцевого самоврядування в умовах широкомасштабного вторгнення Росії в Україну

У зв'язку з активним розвитком процесу переходу до електронного уряду та документообігу і впровадженням нових інформаційних систем в діяльність органів місцевого самоврядування, питання забезпечення інформаційної безпеки та захисту інформації стає все більш актуальним не тільки в технічному аспекті, а й в умовах державно-правового регулювання [47].

В. Терехов у своїй статті зазначає, що «незважаючи на активну децентралізацію влади, інформаційна безпека органів місцевого самоврядування (на відміну від інших видів безпек) не є самостійно-відірваним об'єктом від усього національного інформаційного простору. Вона не залежить від факторів та чинників, які зумовлені кліматичними показниками чи демографічним станом. Як правило, інформаційні небезпеки на місцях – це відлуння загальних проблем інформатизації, що існують в державі, а тому для їх вирішення у першу чергу необхідно удосконалювати підходи до

загальнодержавного інформаційного захисту. Основу нормативно-правового регулювання питання інформаційної безпеки становлять загальнодержавні нормативні акти, а відтак правове забезпечення місцевої політики інформаційної безпеки та протидії загрозам інформаційного середовища має чітко узгоджуватися з ними. Таким чином, підтримується єдність національного інформаційного простору» [47].

Як пише у своїй роботі кандидат політичних наук, Л. Мазуренко «XXI століття в науковій літературі називають інформаційним, оскільки інформація стає рушійною продуктивною силою суспільства. В умовах глобалізації та інтеграції країн, створення належних умов подолання кризових явищ в їхньому політичному та соціально-економічному розвитку є забезпечення інформаційної безпеки. О. Бодрук зазначає, що існує три основні підходи до визначення сутності поняття «інформаційна безпека» – компонент державної безпеки; захищеність інформаційного середовища та державних інтересів від гіпотетичних загроз; стан системи, що може гарантувати дотримання бажаних безпекових параметрів» [26].

У Законі України «Про основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007-2015 роки» прописано, що «інформаційна безпека – стан захищеності життєво важливих інтересів людини, суспільства і держави, при якому запобігається нанесення шкоди через: неповноту, невчасність та невірогідність інформації, що використовується; негативний інформаційний вплив; негативні наслідки застосування інформаційних технологій; несанкціоноване розповсюдження, використання і порушення цілісності, конфіденційності та доступності інформації» [40].

О. Довгань та В. Ткачук визначають інформаційну безпеку України як «стан, за якого в умовах дії реальних та потенційних загроз забезпечується самозбереження, сталий і прогресивний розвиток інформаційної сфери, зокрема захищеність інформаційної інфраструктури, інформаційного простору, інформаційних ресурсів, інформаційних процесів та їх суб'єктів, а також досягнення відповідних національних цілей та реалізація національних

інтересів в інформаційній сфері. При цьому забезпечення інформаційної безпеки держави, на нашу думку, це постійний процес діяльності компетентних органів, спрямований на запобігання, протидію загрозам інформаційній сфері, застосування активних заходів інформаційного впливу, а також сукупність умов такої діяльності, які реалізуються і здатні контролюватися тривалий час. В основу даного підходу покладено принцип, відповідно до якого основною метою забезпечення інформаційної безпеки є створення безпечного інформаційного середовища. А для цього захищати національні інтереси й цінності, виходячи з виявлення загроз і намірів противника, замало. Даний підхід передбачає також протидію та активні контрзаходи у процесі забезпечення інформаційної безпеки держави» [16].

Л. Мазуренко вказує, що «Указом Президента України № 685/2021 від 15.10.2021 р. було схвалено Стратегію інформаційної безпеки (Про рішення Ради національної безпеки і оборони України 2021). Її метою є регулювання інформаційної безпеки на нормативно-правому рівні, посилення можливостей щодо забезпечення інформаційної безпеки України, інформаційного простору, підтримки інформаційними засобами та заходами соціальної та політичної стабільності, оборони держави, охорони суверенітету та цілісності України, демократії, прав та свобод людини і громадянина. Таким чином закладалися основи національної та інформаційної безпеки в інформаційній сфері. Інформаційна безпека є дуже важливою під час військових дій, адже неправильно подана чи помилкова інформація може змусити населення панікувати, впливати на перебіг подій, прискорювати внутрішню міграцію населення, погіршувати імідж вищого військово-політичного керівництва, розпалювати недовіру до політиків, їхніх заяв і звернень, що може негативно позначитись на веденні бойових дій, крім того, може завдати непоправної шкоди для очікуваного результату військового конфлікту» [26].

Інформаційна безпека містить в собі не тільки нормативно-правову та політичну складову, але також інституційну сферу, що передбачає діяльність

органів, які її забезпечують, а також використання програмно-технічних засобів.

В. Варенко окреслила, що «система забезпечення інформаційної безпеки України – організована державою сукупність суб'єктів (державних органів, посадових осіб, громадських організацій, окремих громадян), об'єднаних цілями та завданнями захисту національних інтересів України в інформаційній сфері, які здійснюють узгоджену діяльність у межах законодавства України. Основними принципами забезпечення інформаційної безпеки України є:

- пріоритет прав людини;
- верховенство права;
- пріоритет договірних (мирних) засобів у вирішенні інформаційних конфліктів;
- адекватність заходів захисту національних інтересів України в інформаційній сфері реальним та потенційним загрозам;
- громадський контроль за діяльністю органів державної влади, що входять до системи забезпечення інформаційної безпеки України;
- додержання балансу інтересів особи, суспільства, держави, їх взаємна відповідальність;
- чітке розмежування повноважень та функцій органів державної влади в системі забезпечення інформаційної безпеки України» [8, с. 309].

Також, В. Варенко зазначає, що «національні інтереси України в інформаційній сфері відображають фундаментальні цінності та прагнення українського народу, його потреби в гідних умовах життєдіяльності, а також цивілізовані шляхи їх створення та способи задоволення. Національні інтереси України в інформаційній сфері та їх пріоритетність зумовлюються конкретною ситуацією, що складається в країні та за її межами» [8, с. 309].

Українські науковці Л. Філіпішина, Є. Костик та М. Дзевелюк зауважують, що «в умовах повномасштабної військової агресії важливе значення та нові пріоритети набувають процеси реалізації функцій публічного управління у системі інформаційної безпеки. Інформаційна безпека держави є

багатоаспектним комплексним процесом, що, зокрема, спрямоване на наступні напрямки:

- безпека та захист персональних даних;
- безпека та захист фінансової інформації;
- захист державної таємниці;
- моніторинг та регулювання інформаційного простору у сфері боротьби з фейками, вбросами та іншими елементами інформаційної війни;
- презентація держави на зовнішньому ринку;
- інформаційний супровід процесів публічного управління;
- цифровізація та автоматизація процесів;
- управління впровадженням діджитал технологій» [48].

Публічне управління інформаційною безпекою може також здійснюватися на рівні окремих організацій або громадян. Це може включати створення відповідних політик та процедур управління інформаційною безпекою, проведення навчань та тренінгів з питань інформаційної безпеки, а також встановлення відповідних технологій та систем безпеки для захисту конфіденційної інформації [48].

Забезпечення інформаційної безпеки може здійснюватися не лише на державному рівні, але й на рівні окремих організацій та громадян. Воно в себе включає: розроблення та запровадження правил та механізмів інформаційної безпеки; проведення навчальних заходів з питань інформаційної безпеки; запровадження спеціальних засобів безпеки [48].

В. Терехов звертає увагу, що «згідно зі ст. 1 Закону України «Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах», комплексна система захисту інформації, у тому числі, в органах місцевого самоврядування, є взаємопов'язаною сукупністю організаційних та інженерно-технічних заходів, засобів і методів захисту інформації, що являє собою діяльність, спрямовану на протидію несанкціонованим діям щодо інформації в системі. Інший документ, на який необхідно звернути увагу з огляду на дослідження питання забезпечення інформаційної безпеки на місцях, є Стратегія кібербезпеки

України, що затверджена Указом Президента України № 96/2016 від 15.03.2016. Беззаперечно, кіберпростір є сучасною площиною забезпечення реалізації інформаційних процесів у електронній формі, а тому його захищеність, зокрема у контексті діяльності органів місцевого самоврядування, є елементом стратегії місцевої інформаційної безпеки. У зазначеній вище Стратегії органи місцевого самоврядування визначені як обов'язковий елемент системи кібербезпеки, що покликані взаємодіяти з державними органами, військовими формуваннями, правоохоронними органами, науковими установами, навчальними закладами, громадськими об'єднаннями, а також підприємствами, установами та організаціями незалежно від форми власності, які провадять діяльність у сфері електронних комунікацій, захисту інформації та/або є власниками (розпорядниками) об'єктів критичної інформаційної інфраструктури. На наш погляд, у згаданій Стратегії доцільним було б розкриття механізму взаємодії органів місцевого самоврядування з іншими суб'єктами забезпечення кібербезпеки, що суттєво підвищить ефективність акту загалом та створить підґрунтя для розробки нормативного забезпечення місцевого значення» [47].

Слушним зауваженням В. Терехова є те, що «формальної згадки про участь органів місцевого самоврядування у питаннях організації захисту інформаційних потоків у Законі України «Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах» немає, відповідно до ст. 30 Закону України «Про місцеве самоврядування» до відання виконавчих органів сільських, селищних, міських рад віднесено сприяння діяльності Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України. На наш погляд, таке положення потребує більш детального роз'яснення, зокрема, щодо механізму взаємодії. Тому є необхідність розробки спільних меморандумів взаємодії органів місцевого самоврядування та підрозділів Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України у питаннях захисту інформації» [47].

Я. Чмир у своїй науковій праці підкреслює, що «на відміну від державних органів влади, органи місцевого самоврядування піддаються більшому ризику. Адже під загрозою є найважливіша інформація, яка належить місцевим органам. Дослідник вважає, що до такої інформації слід віднести: іпотечні документи, записи про минулі злочини, народження, смерть, медичне страхування, а також доступ до інформації про військовослужбовців та іншої конфіденційної інформації» [49].

У свою чергу В. Варенко окреслила, «шляхи вдосконалення інформаційної безпеки:

– забезпечення конституційних прав і свобод громадян в інформаційній сфері: свободи слова; права на отримання інформації та користування нею; права на приватну таємницю, таємницю листування, телефонних переговорів, поштових, телеграфних та інших повідомлень; захищеності конфіденційної інформації (персональних даних); права на інтелектуальну власність;

– формування відкритого й безпечного інформаційного простору, що сприяє розвитку громадянського суспільства через: забезпечення доступності інформації, незалежності ЗМІ; посилення контролю представницьких органів за діяльністю державних ЗМІ; розвиток інформаційної інфраструктури; розробку та впровадження новітніх інформаційних технологій; постійне поповнення та надійний захист національного інформаційного ресурсу; недопущення монополізму в усіх ланках продукування, накопичення, зберігання та поширення інформації; запобігання розповсюдження інформації, що провокує політичну або соціальну нетерпимість, міжетнічні або міжконфесійні конфлікти, сепаратизм; обмеження негативного інформаційного впливу на суспільну свідомість і психіку громадян;

– захист інформаційного простору України від негативного зовнішнього впливу через: забезпечення захищеності вітчизняних інформаційних систем (насамперед, інформаційно-аналітичних систем органів державної влади та місцевого самоврядування, автоматизованих систем управління військових формувань) від несанкціонованого доступу; недопущення витоку таємної,

конфіденційної та іншої інформації з обмеженим доступом; протидію інформаційній експансії з боку інших держав; подолання технічної та технологічної залежності вітчизняної інформаційної інфраструктури від зарубіжних виробників;

– якісне інформаційно-аналітичне забезпечення діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування через: забезпечення відкритості органів державної влади (в т. ч. силових структур), громадського контролю за їх діяльністю; активне залучення інтелектуального потенціалу наукових установ, неурядових аналітичних центрів, громадських організацій; автоматизацію процесів збору, аналізу та використання інформації; створення системи інформаційних мереж, сполучених баз даних центральних і місцевих органів державної влади та місцевого самоврядування; впровадження систем електронного документообігу; створення мережі ситуаційних центрів для оперативного інформаційно-аналітичного забезпечення керівництва держави в надзвичайних (нештатних) ситуаціях;

– перетворення виробництва інформаційної продукції та послуг на потужний чинник економічного зростання України через: забезпечення пріоритетного розвитку вітчизняного виробництва інформаційних технологій та комп'ютерних систем; усунення монополізму та інших перешкод становленню ринкових відносин в інформаційній сфері; державну підтримку, в т.ч. пільгове оподаткування суб'єктів господарювання, які виробляють та/або впроваджують новітні інформаційні технології; зосередження зусиль на загальній комп'ютеризації; підвищення комп'ютерної грамотності населення; збільшення обсягів та підвищення рівня підготовки фахівців у цій галузі, створення гідних умов для їх працевлаштування в Україні;

– інтеграція України до світового інформаційного простору через: гармонізацію законодавства України в інформаційній сфері з нормами міжнародного права; адаптацію вітчизняної системи стандартів до світових аналогів; підвищення конкурентоспроможності вітчизняних ЗМІ, поширення їх діяльності на зарубіжні країни; створення іномовних інформаційних ресурсів

про економічний, науковий, освітній, культурний, туристичний потенціал України; модернізацію систем зв'язку; інтенсивний розвиток вітчизняного сегменту мережі Інтернет;

– збереження власної культурної ідентичності за умов посилення процесів глобалізації через: розвиток внутрішніх джерел поповнення інформаційних ресурсів (освіти, науки, культури); захист від інформаційно-культурної експансії з боку інших держав; накопичення україномовних інформаційних ресурсів; забезпечення користувачів комп'ютерної техніки мовно адаптованими програмними продуктами» [8, с. 309–311].

З метою забезпечення інформаційної безпеки Закон України «Про правовий режим воєнного стану» визначає певні обмеження та особливості застосування норм законодавства про доступ до інформації. У Законі України «Про доступ до публічної інформації» (стаття 6) міститься «трискладовий тест» (Додаток А) – критерії, за якими в кожному конкретному випадку слід ухвалювати рішення: яку інформацію оприлюднювати, а яку – ні. І під оприлюдненням мається на увазі поширення інформації на офіційних вебсайтах розпорядників та іншими способами, а також надання її за запитами на інформацію. Дану технологію при розповсюдженні інформації слід застосовувати у своїй діяльності і органам місцевого самоврядування для недопущення порушення норм чинного законодавства [9].

Варто погодитись із думкою науковців щодо того, що «сьогоденні реалії війни явно відображають, що інформація є не лише інструментом ведення бою, але й зброєю «масового ураження». Таким чином, необхідність створення єдиного впливового механізму, основним завданням якого є захист та забезпечення інформаційного поля української держави, водночас з дотриманням конституційних прав людини, є наразі першочерговим завданням для органів державної влади. Найбільша соціальна цінність українського народу полягає у розумінні та особистому сприйнятті для кожного понять «справедливість» та «свобода». Нажаль, їх дотримання та незалежність дається дуже тяжко і коштує власного життя. Саме тому, формування єдиної дієвої

державної політики щодо забезпечення інформаційної безпеки в умовах війни є наразі актуальною, комплексною технічною та організаційно-політичною діяльністю, яка спрямована на захист держави, суспільства і людини відповідно до сучасних європейських ідеологій. Воєнний та мирний час мають суттєві розбіжності, які полягають в тому, що перспектива захисту інформаційного сектору в воєнний час є пріоритетом, оскільки від неї залежить доля людських життів та безпека решти суспільства, водночас як в мирний, інформація слугує лише інструментарієм для обміну даними, отримання зовнішнього вияву у приватно-правових відносинах» [25].

Слід зауважити, що ситуація з інформаційною безпекою у державному управлінні нашої країни потребує покращення. Наразі бракує єдиного механізму інформаційної безпеки. Є необхідність у підвищенні кваліфікації працівників органів влади з питань інформаційної діяльності. Хоча в Україні і запроваджений електронний документообіг у владних структурах, але єдиної системи немає.

Узагальнюючи варто зазначити, що в умовах широмаштабної війни Росії проти України, питання інформаційної безпеки викликає занепокоєння, так як захищеність національної інформаційної сфери є одним з головних факторів, що впливає на швидкість перемоги України. Сучасні загрози інформаційній безпеці постали як нові виклики, що потребують вдосконалення державної політики та конкретних дій для їх нейтралізації.

Інформаційна безпека місцевих органів влади є частиною усього інформаційного простору країни. Вона залежить від загальних проблем інформатизації в державі, і тому для її покращення необхідно вдосконалювати підходи до національного захисту інформації. Забезпечення інформаційної безпеки держави – це постійний процес діяльності компетентних органів, основним завданням яких є створення безпечного інформаційного середовища.

Варто зазначити, що інформаційна безпека є дуже важливою під час військових дій, адже неправильно подана чи неправдива інформація може змусити населення панікувати, погіршувати імідж та розпалювати недовіру до

керівництва, крім того, може завдати непоправної шкоди для очікуваного результату військового конфлікту. Широкомасштабна війна довела, актуальність необхідності створення єдиної державної політики щодо забезпечення інформаційної безпеки в умовах війни. Існує велика різниця між військовим і мирним часом, і вона полягає в тому, що перспектива захисту інформаційно-аналітичної сфери у воєнний час є пріоритетною. Адже від цього залежать людські життя і безпека населення, тоді як в мирний час в більшості випадків інформація виступає лише як інструмент обміну даними.

РОЗДІЛ II

НАПРЯМИ ТА КОМПЛЕКС ЗАХОДІВ ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНОЇ РОБОТИ ВЕСЕЛІВСЬКОЇ СЕЛИЩНОЇ РАДИ ДО ТА ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ

2.1 Структура та основні засади діяльності відділу з питань внутрішньої та інформаційної політики виконавчого комітету Веселівської селищної ради до тимчасової окупації РФ

Веселівська селищна рада – територіальна громада України. Вона розташована у Мелітопольському районі Запорізької області. Протягом багатьох років дана селищна рада постійно впевнено крокувала у ногу із часом, заявляючи про себе розвитком інфраструктури, покращенням благоустрою території, активною участю у міжнародній співпраці, орієнтацією на активну взаємодію з громадянами та залученням їх участі в управлінських процесах [10].

Українська науковиця Н. Бойко зазначає, що «інформаційні служби органів державної влади та органів місцевого самоврядування – структурні підрозділи цих органів, що виконують інформаційно-аналітичні функції та забезпечують зв'язки із засобами масової інформації, громадськістю. Діяльність таких інформаційно-аналітичних структурних підрозділів спрямовується на досягнення наступних цілей:

- залучення громади до здійснення самоуправління в регіоні;
- взаємодія місцевого населення та органів місцевого самоврядування;
- виробництво якісної інформації, швидке донесення її до місцевих громад;
- постійна комунікація місцевої влади та громади для швидкого реагування на зміни регіону;
- оптимізація та автоматизація роботи із зверненнями та запитами громадян, перехід на електронне урядування [7].

Для забезпечення якісної комунікації, прозорість діяльності ради та ефективного інформаційного забезпечення у Веселівській селищній раді було утворено відділ з питань внутрішньої та інформаційної політики виконавчого комітету Веселівської селищної ради.

Відділ з питань внутрішньої та інформаційної політики виконавчого комітету Веселівської селищної ради (далі – відділ) є виконавчим органом селищної ради, утворюється за поданням селищного голови відповідною радою, підзвітний і підконтрольний селищній раді, підпорядкований її виконавчому комітету та селищному голові.

Відділ у своїй діяльності керується Конституцією України, законами України, актами Президента України і Кабінету Міністрів України, рішеннями обласної, селищної ради та її виконавчого комітету, розпорядженнями селищного голови, а також Положенням про відділ з питань внутрішньої та інформаційної політики виконавчого комітету Веселівської селищної ради, посадовими інструкціями.

Під час оприлюднення офіційної інформації відділ з питань внутрішньої та інформаційної політики органу місцевого самоврядування керується Законом України «Про доступ до публічної інформації». Відповідно до частини 4 статті 15 цього закону «терміново оприлюднюється інформація про факти, що загрожують життю, здоров'ю та/або майну осіб, і про заходи, які застосовуються у зв'язку з цим. За обсягом така інформація завжди є достатньою, щоб приватні особи могли вжити заходів для захисту себе та свого майна, але не зумовлювати паніку серед них» [36].

При опублікуванні іншої інформації, що підлягає оприлюдненню, відділ керується частиною 1 статті 15 того ж Закону. На офіційному сайті ради містяться дані про:

- організаційну структуру органу;
- повноваження, основні завдання, напрями діяльності;
- нормативно-правові акти прийняті розпорядником, сесійні рішення, дані законодавчої роботи;

- умови складання та реєстрації запиту на публічну інформацію;
- плани проведення та порядок денний засідань та сесій виконавчого комітету;
- звіти про роботу зі зверненнями громадян та запитами на інформацію;
- розклад роботи та графік прийому громадян;
- вакансії, Положення про порядок проведення конкурсу на заміщення вакантних посад;
- список підприємств, установ та організацій, які входять до сфери управління селищної ради. із зазначенням їх службових контактних даних.

Законодавчі проекти висвітлюються не пізніше як за 20 робочих днів до стротку їх огляду [10].

Відділ не є юридичною особою. Структура відділу складається з 2 посадових осіб органу місцевого самоврядування, а саме:

- начальник відділу;
- головний спеціаліст [10].

Основними завданнями цього відділу є:

- формування позитивного сприйняття діяльності Веселівської селищної ради, популяризація громади, поширення позитивних знань про громаду;
- моніторинг, аналіз та прогнозування суспільно-політичних процесів в громаді;
- вивчення динаміки соціально-економічної активності населення, реагування громадськості на діяльність селищної ради та її виконавчих органів;
- забезпечення взаємодії селищної ради з громадськими інституціями селища та сіл (політичними партіями, громадськими організаціями тощо), підприємствами, закладами та установами територіальної громади, різними верствами населення;
- забезпечення висвітлення у засобах масової інформації діяльності селищної ради, її виконавчих органів та задоволення інформаційних потреб громади з метою формування прозорого і сталого інформаційного поля в територіальній громаді;

- інформаційно-аналітичне забезпечення ради та її структурних одиниць (збір та аналіз інформації, виявлення необхідних джерел інформації, з'ясування інформаційних потреб керівництва та форм їх задоволення);

- налагодження інформаційного зв'язку з громадянами (забезпечення зворотного зв'язку та діалогу між селищною радою та населенням адміністративно-територіальної одиниці);

- діджиталізація ради та її структурних органів (застосування інформаційних технологій, розробка інформаційних продуктів, забезпечення інформаційними послугами, координація діяльності щодо захисту даних);

- забезпечення підготовки і проведення разом з іншими структурними органами селищної ради зібрань з населенням з нагальних питань громадського життя, щодо варіантів розв'язання проблем і визначення подальшого розвитку селища, а також стосовно інших питань;

- узагальнення висновків, рекомендацій, що були озвучені під час проведення зібрань з мешканцями та забезпечення врахування громадської думки під час прийняття рішень;

- організація проведення загальних зборів громадян та громадських слухань;

- забезпечення підтримки зв'язку з громадами-партнерами ради;

- аналіз оприлюднених у ЗМІ даних з питань, що належать до його обов'язків, розробка у разі необхідності відповідного роз'яснення або спростування [10].

Також на відділ з питань внутрішньої та інформаційної політики органу місцевого самоврядування покладено функції зі збору і аналізу громадської думки про роботу ради, розроблення та впровадження концепції промоції Веселівської територіальної громади в Україні та за кордоном.

Одним із напрямків діяльності відділу з питань внутрішньої та інформаційної політики виконавчого комітету Веселівської селищної ради є супровод офіційного сайту органу. Вебсайт є віртуальним представництвом ради в Інтернеті і допомагає вирішувати завдання відкритості її діяльності.

Достовірність, прозорість і доступність інформації про діяльність ради є неодмінною умовою у забезпеченні довіри суспільства до місцевої влади і зміцнюють її авторитет, сприяють підвищенню ефективності діяльності місцевого самоврядування. Вебсайт місцевого органу має важливі властивості, що робить його привабливим для розміщення публічної інформації. По-перше, він дозволяє їй швидко поширювати: свіжі новини, нормативно-правові документи, фото- та відеоматеріали тощо. По-друге надає можливість прямо звертатися до Веселівської селищної ради із запитами, насамперед, завдяки механізму електронних петицій та електронних звернень, які функціонують на офіційному сайті.

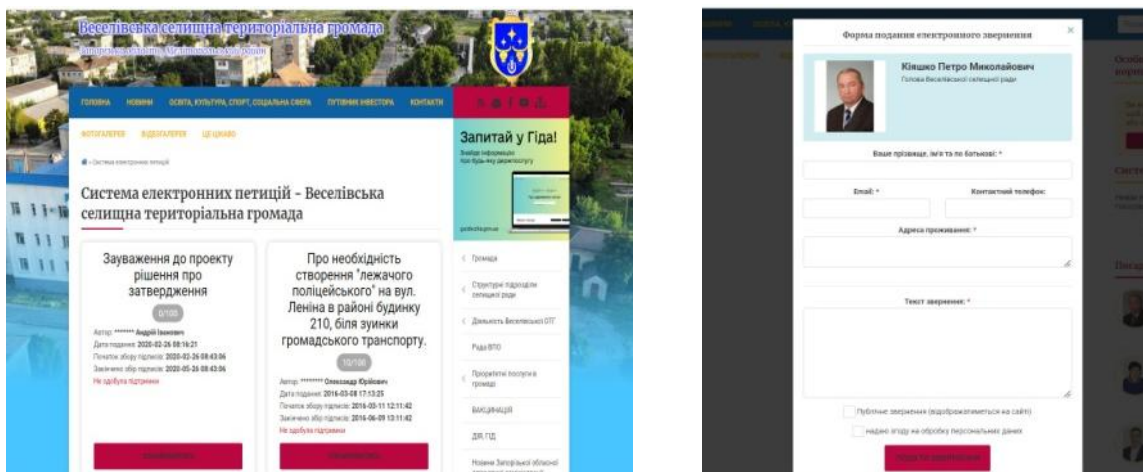

Рис. 2.1.1. Скриншоти з офіційно сайту Веселівської селищної ради (24.01.2024)

Аналіз сайту Веселівської селищної ради показав, що він містить інформацію про діючого селищного голову, а також діючий керівний склад ради, наявна інформація про структурні підрозділи ради. На головній сторінці сайту розміщені державний символ територіальної громади, звернення і привітання селищного голову до мешканців та E-Mail органу.

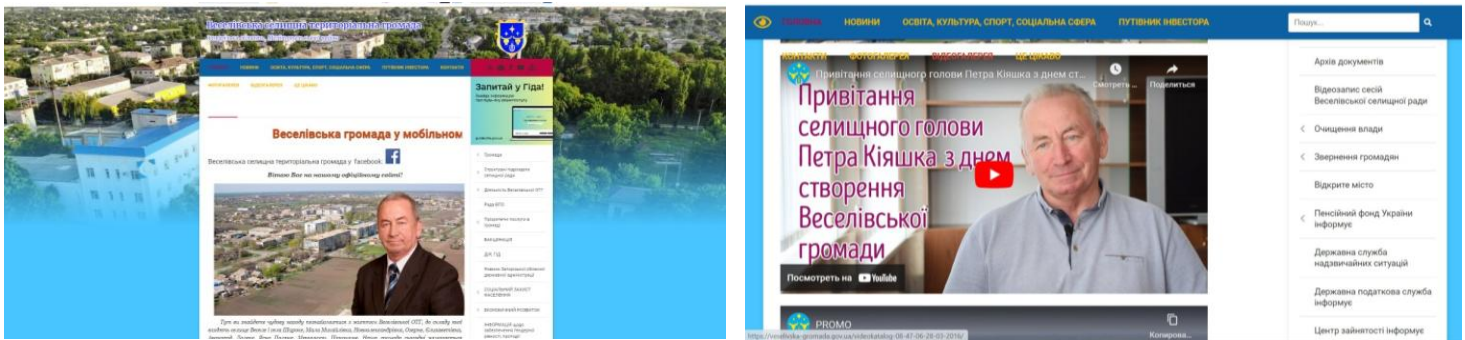

Рис. 2.1.2. Скриншоти з офіційно сайту Веселівської селищної ради (24.01.2024)

Офіційний сайт ради дає можливість ознайомитись з потрібною та цікавою інформацією про життя веселівської громади. Він містить анонси подій, фото- і відеогалереї визначних місць громади. На сайті сформовано та забезпечено безперешкодний доступ до бази даних нормативних актів (рішення депутатського корпусу та виконавчого комітету, розпорядження селищного голови), забезпечено розміщення звітів про роботу селищного голови та виконавчого комітету, регуляторних документів, оголошень та звітів про проведення тендерних процедур, зразків документів, зразків заяв звернень громадян, розміщені декларації про доходи посадових осіб, інформація про очищення влади.

Загалом сайт можна визнати зручним для користування, вся інформація подана українською мовою, але є можливість вибору мови. Інтерфейс сайту інтуїтивно зрозумілий для користувачів не дуже обізнаних з комп'ютерними програмами. Селищною радою виконано вимоги законодавчих документів щодо забезпечення зручності використання інформації для осіб з вадами зору. Також надана можливість зворотного зв'язку.

Щоб покращити участь в управлінні державними та службовими справами, вплинути на покращення діяльності органу місцевого самоврядування, захистити свої права та законні інтереси та відновити їх у разі порушень, громадяни мають можливість надіслати електронне звернення до органу через

вебсайт. Для цього потрібно натиснути на посилання «написати звернення» під фотографією із зазначеними даними відповідної посадової особи [10].

Отже, відділ займається здійсненням якісної комунікації, прозорості діяльності ради та ефективним інформаційним забезпеченням органу.

Завдання відкритості та прозорості діяльності Веселівська селищна рада забезпечує за допомогою офіційного вебсайту, що є її віртуальним представництвом в Інтернеті. Він дозволяє органу місцевого самоврядування швидко поширювати: поточні новини, тексти документів, фото- та відеоматеріали тощо. Вебсайт ради надає можливість мешканцям громади прямо звертатися до Веселівської селищної ради із запитам, насамперед, завдяки механізму електронних петицій та електронних звернень, які функціонують на офіційному сайті. За його допомогою забезпечено безперешкодний доступ до бази даних нормативних актів органу.

2.2 Механізми інформування та комунікації з громадськістю Веселівської селищної ради до та під час тимчасової окупації РФ

Ефективне функціонування будь-якого органу державної влади, у першу чергу, залежить від чіткого і рівномірного взаємозв'язку між громадянами та органом. Важливими елементами у цьому циклі є забезпечення наявності безперервних, своєчасних та дієвих механізмів поширення інформації в середині структури для забезпечення інформаційних потреб громадян та юридичних осіб щодо діяльності місцевих рад та прийняття ефективних управлінських рішень.

Декілька останніх років роль органів місцевого самоврядування в Україні постійно зростає, адже саме завдяки їм усуваються найбільш вагомні для мешканців проблеми. Але через збільшення повноважень місцевої влади підвищується і увага до них з боку громадськості. Тому важливо не лише робити справи, направлені на підвищення добробуту мешканців відповідної громади, розвитку економічної та соціальної сфер, а й своєчасно висвітлювати

дії та рішення, що приймаються радою. Уміння правильно доносити свою позицію до мешканців громади, є важливою складовою роботи кожного голови, місцевого депутата та відповідної посадової особи виконкому ради. Вміло скерована комунікація допомагає розповсюдити інформацію серед окремих верств населення й залучити жителів території до процесу ухвалення рішень. Запорукою ефективної комунікації є зворотній зв'язок із різними верствами громадськості, встановлення довіри із ними та досягнення прозорості діяльності.

Широкомасштабне вторгнення показало важливість побудови прозорої та відкритої комунікації з населенням, надання чіткої та правдивої інформації, а також формування сталих і надійних каналів та мереж передачі даних.

Інформаційна відкритість, залучення населення до процесів у громадах і прийняття рішень, співпраця з мешканцями відповідної території є запорукою успішної розбудови громад і одним з першочергових завдань на шляху до перемоги та відбудови України.

Як зазначається експертами проєкту PROSTO у посібнику «Інформування населення в кризових умовах. Залучення жителів громад до процесів відбудови» «інформування громадськості – це систематична робота з поширення інформації через усі доступні канали інформування, тобто способи донесення інформації (власні інформаційні ресурси, ЗМІ, телефонні лінії, консультативна робота тощо), спрямована на громадськість у цілому, певний її сегмент або окремих індивідів. По суті, це робота з налагодження містків розуміння між місцевою владою та громадою. Цілі діяльності з інформування громадськості полягають у тому, щоб робити громаду комфортною та безпечною для життя: сприяти рівному доступу різних груп населення до послуг, які надаються, участі жителів у житті громади, посиленню підзвітності й прозорості місцевого самоврядування» [21].

З огляду на це, діяльність Веселівської селищної ради передусім спрямовується на задоволення інформаційних потреб кожного пересічного мешканця громади. Тому вона постійно удосконалює підходи до здійснення

своїх функцій. Основою моделі управління в раді є напрям на співпрцю з мешканцями та їх залучення до механізмів керування. Орган зосереджує свою увагу на пошуку шляхів удосконалення механізмів забезпечення інформаційної відкритості своєї діяльності.

До широкомасштабної війни, яку проводить Російська Федерація проти нашої країни комунікаційна та інформаційна діяльність Веселівської селищної ради була орієнтована на стабільне забезпечення всіх громадян необхідною і достатньою інформацією.

У державному органі був розроблений дієвий порядок взаємодії структурних підрозділів апарату в інформаційній сфері:

- за власною ініціативою структурні підрозділи Веселівської селищної ради надавали до відділу інформполітики рекомендації щодо реакції на важливі проблеми мешканців;

- кожного дня структурні підрозділи Веселівської селищної ради подавали до відділу з питань внутрішньої та інформаційної політики виконавчого комітету селищної ради експрес-інформації та інші інформаційні матеріали щодо роботи підрозділу над суспільно значимими для територіальної громади проектами, ініціативами тощо;

- на запит начальника відділу з питань внутрішньої та інформаційної політики виконавчого комітету селищної ради структурні підрозділи Веселівської селищної ради мали у встановлений час подавати інформацію яка відноситься до обов'язків цієї штатної одиниці;

- термін для надання аналітичної інформації (довідки) встановлювався начальником відділу з питань внутрішньої та інформаційної політики виконавчого комітету селищної ради за погодженням із керівником структурного підрозділу Веселівської селищної ради, якого стосуються дані відомості;

- під час створення певного інформаційного продукту (матеріалу) відділ з питань внутрішньої та інформаційної політики виконавчого комітету селищної ради мав право ініціювати створення експертних і консультативних робочих

груп, комісій за участю представників відділу та інших структурних підрозділів Веселівської селищної ради;

– начальник інформвідділу у межах своїх повноважень надавав рекомендації стосовно якості та наповнюваності оприлюднених різних питань із тем публічних заходів.

Для своєчасного та змістовного інформування мешканців громади відділ ради співпрацював з іншими підпорядкованими органу відділами, організаціями та підприємствами. Начальник відділу, а за його відсутності головний спеціаліст відділу брав участь у всіх нарадах та заходах, під час яких збирав необхідну інформацію для поширення, аналізу, прогнозування певних подій та реакцій суспільства тощо.

Після щотижневої апаратної наради при селищному голові фахівці інформвідділу готували орієнтовний план роботи на тиждень: це підготовка інформації для оприлюднення, створення презентацій для ділових зустрічей керівництва, виготовлення або збирання необхідного супровідного ілюстративного матеріалу тощо.

У повному обсязі забезпечувалася відкритість інформації про бюджет та програми у Веселівській громаді. На офіційному сайті селищної ради розміщено розділ «Бюджет громади». Підрозділи якого інформаційну складову забезпечували на високому рівні. Зокрема, в одному з підрозділів оприлюднено Програму соціально-економічного розвитку громади, а в іншому – Паспорти бюджетних програм з 2017 року по 2022 рік. Також розділ «Бюджет громади» містить такі підрозділи, як «Виконання бюджету», «Річна звітність» «Бюджетні запити», що давало змогу усім охочим ознайомитися з відповідною інформацією та забезпечувало прозорість бюджетного процесу. Загалом можна визнати даний розділ не лише інформативним, але й зручним. В ньому опубліковані не лише розпорядження щодо організації та виконання бюджету Веселівської селищної територіальної громади, а до кожного з них долучено наявності, додатки та зміни [10].

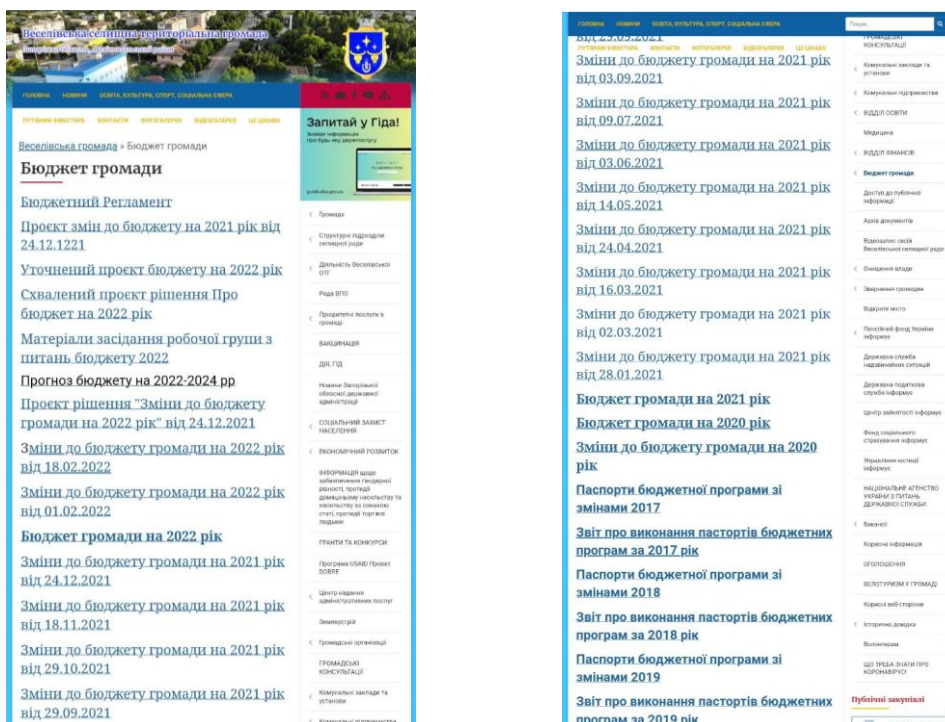

Рис. 2.2.1. Скриншоти з офіційно сайту Веселівської селищної ради
(25.01.2024)

Протягом місяця посадові особи відділу з питань внутрішньої та інформаційної політики і загального відділу виконавчого комітету Веселівської селищної ради здійснювали аналіз звернень громадян, обираючи питання, які найчастіше задають, та створювали інформаційний матеріал, що розміщувався на офіційному сайті ради. Таким чином забезпечувалися умови для запобігання у майбутньому повторних звернень мешканців з найбільш актуальних для населення громади питань.

Відділ внутрішньої та інформаційної політики задля забезпечення доступу мешканців до інформації та забезпечення прозорості процесів управління:– постійно інформував громадськість про роботу ради;

Відділ внутрішньої та інформаційної політики задля забезпечення доступу мешканців селища до інформації та забезпечення відкритості управлінських механізмів здійснював такі дії:

– забезпечував ефективний взаємозв'язок між селищною радою та мешканцями території;

- залучав населення до участі в громадських слуханнях задля прийняття владою рішень, що відображають побажання різних верств населення;
- здійснював аналіз роботи Веселівської селищної ради та кожної посадової особи, за допомогою опрацювання результатів його діяльності;
- посилював громадський контроль за ефективністю та якістю надання управлінських послуг;
- координував діяльність цілодобової «гарячої лінії» для якісного обслуговування мешканців;
- проводив громадські слухання щодо потреб окремих верств населення у ЗМІ, розповсюджував соціальну рекламу.

До широкомасштабної війни загальні збори передбачали безпосередню участь мешканців у вирішенні місцевих проблем та були дієвим механізмом комунікації органу із населенням. Наприклад, селищний голова чи його заступник або секретар ради брали участь у зборах мешканців вулиці, мікрорайону для обговорення проблем їх території. На даному заході можливе було внесення пропозицій до селищної ради, щодо обговорення проєктів рішень ради. На зборах громадяни могли отримати від органу місцевого самоврядування звіти та заходи щодо проблемних питань (наприклад, щодо забезпечення соціальними послугами різних категорій населення, благоустрою тощо). Порядок проведення загальних зборів громадян визначалися статутом Веселівської селищної ради. Будь-який мешканець громади міг ініціювати загальні збори, якщо виникла потреба у вирішенні якого небудь питання. Рішення загальних зборів громадян обов'язково враховувалися селищною радою в її діяльності.

Неменш дієвим комунікаційним механізмом були місцеві ініціативи. Як зазначено у стаття 9 ЗУ «Про місцеве самоврядування в Україні» «місцеві ініціативи – це право членів територіальної громади ініціювати розгляд у раді будь-якого питання, яке відноситься до місцевого самоврядування» [39].

Мешканцями ініціювалися для розгляду питання щодо медичного забезпечення, земельних питань, соціальних та освітніх, програм тощо.

Наприклад, були ініціативи про створення комунального підприємства, яке обслуговувало б освітлення селища, запровадження маршрутного транспорту для перевезення мешканців громади, проведення ремонту освітнього закладу «Веселівська загальноосвітня школа № 1», облаштування парку для відпочинку.

Право місцевих ініціатив також надавало можливість жителям селища вносити пропозиції щодо змін до персонального складу комісії ради і виключення певного депутата з її складу, якщо мешканці громади йому не довіряють. Фактично, через місцеві ініціативи мешканці громади могли готувати проекти рішень, як це роблять депутати, які обов'язково мають розглядатися на сесії ради.

Відповідно до статті 13 Закону України від 21 травня 1997 р. «Про місцеве самоврядування в Україні» [39] у Веселівській селищній раді проводилися громадські слухання, Порядок організації яких визначався Статутом ради. Громадські слухання – право територіальної громади проводити зустрічі з депутатами ради або посадовими особами. Вони надають чудову можливість для людей поділитися своїми проблемами, ідеями та пропозиціями щодо важливих соціальних питань [39].

Одним із питань, яке виносилося Веселівською селищною радою на громадські слухання було обговорення проекту створення нового професійно-технічного закладу «Українська льотна академія Веселівської селищної ради» на базі ДНЗ «Веселівський професійний аграрний ліцей». Таким чином, громадські слухання були не просто інструментом інформування мешканців громади про актуальні питання, а й залучення громадян до вирішення місцевих проблем.

Усі пропозиції, які вносилися за результатами громадських слухань, обов'язково розглядалися на засідання виконавчого комітету чи ради.

Ситуація у сфері інформування і забезпечення взаємодії селищної ради з громадськими інституціями, що розташовані на території Веселівської громади,

знала суттєвих змін після 24 лютого 2022 року. Причиною цьому стали воєнні дії в Україні.

Конституція України, відповідні Закони України та підзаконні акти (укази Президента та накази центральних органів виконавчої влади) – це законодавчі акти, що регулюють відносини під час режиму воєнного стану.

Відповідно до пункту 19 статті 92 Конституції України [22] виключно законами України визначається правовий режим воєнного стану. На виконання цього положення Верховною Радою України прийнятий Закон України від 12.05.2015 № 389-VIII «Про правовий режим воєнного стану» [41]. Згідно із цим законом воєнний стан визначається як «особливий правовий режим, що вводится у разі загрози національній безпеці» [41]. Військове вторгнення Росії, безумовно, є прямою загрозою.

Законом України від 24.02.2022 року № 2192-IX затверджено Указ Президента України від 24.02.2022 № 64/2022 «Про введення воєнного стану в Україні», яким у зв'язку із військовою агресією Російської Федерації проти України, на підставі пропозиції Ради національної безпеки і оборони України, відповідно до пункту 20 частини першої статті 106 Конституції України [21], Закону України від 12.05.2015 № 389-VIII «Про правовий режим воєнного стану» [41] введено в Україні воєний стан із 05 години 30 хвилин 24 лютого 2022 року строком на 30 діб.

Надалі термін дії воєнного стану продовжувався до 25 квітня 2022 року, до 25 травня 2022 року, до 23 серпня 2022 року, до 21 листопада 2022 року, до 19 лютого 2023 року, до 18 серпня 2023 року, до 15 листопада 2023 року та до 14 лютого 2024 року.

Веселівська селищна рада відноситься до територіальних громад, що перебувають під тимчасовою окупацією РФ.

Згідно розділу II. Наказу Міністерства з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України № 309 від 22.12.2022 року у переліку тимчасово окупованих Російською Федерацією територій України зазначено «Веселівська

селищна рада Мелітопольського району, UA23080010000036379, є тимчасово окупованою з 26.02.2022 року» [38].

З метою забезпечення інформаційної безпеки України обмежено доступ до публічної інформації в громадах, які перебувають на тимчасово окупованих територіях. Відповідно до Постанови КМУ від 12.03.2022 року №263 «Деякі питання забезпечення функціонування інформаційно-комунікаційних систем, електронних комунікаційних систем, публічних електронних реєстрів в умовах воєнного стану», органам місцевого самоврядування рекомендувалося «зупиняти, обмежувати роботу інформаційних, інформаційно-комунікаційних та електронних комунікаційних систем, а також публічних електронних реєстрів» (Постанова КМУ від 12.03.2022 року №263). Що призвело до обмеження в отриманні інформації мешканців Веселівської селищної ради.

З моменту тимчасової окупації Веселівська селищна рада опинилася під контролем російських загарбників. А її представники бажають утвердитися як офіційна влада і завоювати підтримку та довіру місцевого населення. Селище піддають ідеологічній обробці у псевдорадянському стилі. Прибічники ворога постійно апелюють до спільного минулого і цим намагаються викликати лояльність місцевого населення. Окупанти прагнуть сформувати легітимність свого перебування через проявлення радянської ідентичності і витіснення української. Для цього загарбане Веселе обвішали прапорами із зображенням гербів СРСР. А, у той самий час, українську символіку та атрибутику знищують. Ними були зібрані українські прапори, що на початку широкомасштабного вторгнення вивісили всі державні установи, підприємства, організації, і навіть мешканці селища, не лише на флагштоках, а й на дахах чи стовпах вуличного освітлення, щоб показати супротив окупації. Особливо безжально знищувалися українськомовні книжки або інша література українською мовою в районій та шкільних бібліотеках.

З перших днів тимчасової окупації території Веселівської селищної ради становище на інформаційному фронті погіршувалося через відсутність або вкрай слабкий сигнал інтернету та мобільного зв'язку. Єдиний варіант

оперативно донести до відома мешканців повідомлення про супротив окупантам на території громади і про важливі аспекти життя населення стала місцева радіостанція «Веселе ФМ». Інформвідділом Веселівської селищної ради регулярно записувалися та транслювалися на радаостації аудіозвернення керівництва ради, де надавалися пояснення щодо забезпечення мешканців послугами і роз'яснення з питань, що мають важливе суспільне значення.

Незважаючи на те, що селищна рада перебувала в тимчасовій окупації, головою та апаратом ради вживалися заходи з метою не допущення порушення прав громадян. Було прийнято рішення про необхідність виїзду частини апарату Веселівської селищної ради до м. Запоріжжя, для налагодження комунікації з керівництвом Запорізької обласної державної адміністрації та логістики по забезпеченню мешканців територіальної громади гуманітарною допомогою, організації евакуації бажаючих на підконтрольну Україні територію. Ті працівники апарату органу місцевого самоврядування, що залишилися на тимчасово окупованій території мали забезпечувати комунікацію з мешканцями громади з даних питань.

Через російську блокаду на території Веселівської селищної ради виникли проблеми із доставкою особливо життєвоважливих для мешканців ліків та продуктів харчування. Апаратом селищної ради розроблялися шляхи подолання даних проблем та проводилися роботи по залученню волонтерів і громадських організацій України та закордонних партнерів для забезпечення жителів гуманітарною допомогою.

Протягом квітня-травня 2022 року працівникам Веселівської селищної ради за погодження із керівництвом Запорізької обласної військової адміністрації вдалося організувати та забезпечити безпечну евакуацію на підконтрольну територію України, майже трьохсот мешканців громади. До м. Запоріжжя евакуаційні автобуси перевозили людей, а в зворотньому напрямку гуманітарну допомогу.

У перші дні широкомасштабного вторгнення Росії мешканці Веселівської громади були налякані та розгублені, особливо люди похилого віку. Тому

апартом ради було зроблено повуличний обхід, для з'ясування тих осіб, що залишилися самотніми через закриття проїзду з не окупованої території України або потрапили в складні життєві обставини. В подальшому дані громадяни забезпечувалися необхідними лікарськими препаратами, продуктами харчування або засобами гігієни. Для мобільних громадян селища, які потребували допомоги було організовано пункт видачі гуманітарної допомоги, де працівники апарту ради чергували в робочий час.

Але тиск окупаційної влади з часом посилювався все більше і пункт з видачі гуманітарної допомоги вони закрили, вилучили все що вдалося доставити з підконтрольної території України, або зібрати у місцевих підприємців, для роздачі людям. В послідуєчому конфісковані продуктові набори, ліки та засоби гігієни окупанти роздали лояльному до них населенню від свого імені. Працівникам апарату селищної ради пригрозили покаранням за збір та роздачу будь-якої допомоги.

Евакуацію бажаючих веселівців також заборони, останній три евакуаційні автобуси окупанти не пропустили через блокпост, що розташований у м. Василівка Запорізької області, тому їм довелося повернутися назад. Через повне закриття окупаційною владою проїзду на даному блокпосту на територію м. Запоріжжя стала неможливим і доставка гуманітарної допомоги.

Те, що тимчасова окупація триває вже два роки, а можливостей живого спілкування не має, суттєво послабило зв'язки між людьми, які мешкають на непідконтрольній уряду України території та офіційною владою Веселівської селищної ради, що виїхала до м. Запоріжжя.

Відтак інформаційна блокада в технічному плані з часом стала тотальною. Мешканців Веселівської селищної громади було повністю відключено від українських мобільних операторів. Не маючи вибору жителі селища поступово перепідключилися на російських операторів, чю мережу прослуховують й контролюють російські спецслужби.

Злипня 2022 року у Веселому відновили інтернет, але російського провайдера. Задля виходу з інформаційної російської блокади населення почало

використовувати анонімайзери та VPN за допомогою яких можна приховати місце знаходження.

На тимчасово окупованій території Веселівської селищної ради практично відсутні вільні медіа чи журналісти-фрілансери. Під значним ризиком репресій перебувають блогери, у тому числі власники Телеграм-каналів – відносно вільних майданчиків обміну інформацією. Тоді як антиукраїнські повідомлення поширюються різними медіаканалами – від телебачення до численних підконтрольних незаконній «владі» пабліків у соцмережах. Тому пропагандистські меседжі так чи інакше долинають до всіх, хто проживає на тимчасово окупованій Веселівщині.

Щоб мінімізувати вплив антиукраїнської пропаганди на мешканців тимчасово окупованої громади Веселівською селищною радою на офіційному сайті регулярно розміщуються інформаційні матеріали, що доносять позицію влади, як України загалом, так і безпосереднього керівництва селищної ради до жителів тимчасово непідконтрольної території, та наскільки це можливо несуперечливі пояснення дій уряду України.

У період тимчасової окупації території організувати та проводити загальні збори громадян чи громадські слухання є неможливим. Насамперед, через тиск та погрози окупаційної влади. Веселівська селищна рада продовжую свою діяльність в м. Запоріжжя. Тому комунікація та консультації з громадськістю проводяться в онлайн-форматі.

Основним актуальним контентом, який висвітлюється на офіційному сайті Веселівської селищної ради під час широкомасштабної війни є:

- офіційна інформація від української влади;
- контент про бойові дії, обстріли, жертв (як локальний, так і національний);
- інформація про те, де та коли видаватимуть гуманітарну (чи іншу) допомогу;
- критика дій окупаційної влади;
- тема реінтеграції тимчасово окупованих територій;

- антифейки з підтвердженнями та аргументами;
- контент, що надихає, на кшталт «Всі тимчасово окуповані території України будуть визволені, перемога за нами!»;
- інформація про розвінчування історичних, культурних міфів, що тимчасово окупована територія – це російська земля;
- інформація про волонтерську роботу;
- онлайн опитування та анкетування.

У сучасній війні Росії проти України дезінформація відіграє головну роль, тому, що крім повернення окупованих земель нам, українцям, у майбутньому потрібно буде повертати деяких мешканців у національний медіа простір та звільняти від російських наративів та маніпуляцій.

Є Глушук підкреслює, що «в інформаційних війнах сучасності основною зброєю стають фейки, які мають дуже широкий діапазон ураження. Фактично це є цілеспрямована дезінформація, яка формує в населення викривлену картину реальності та відповідну реакцію. Механізм її поширення здебільшого заснований на поєднанні свідомо неправдивої інформації, що міститься у фейковому повідомленні (вона справляє сильний емоційний вплив на людину завдяки ефекту «емоційного зараження») та потребі на піку емоційного збудження негайно поділитись резонансною новиною зі своїми контактами з ближнього кола спілкування. Опинившись під сильним емоційним впливом від фейку, людина починає вже сама виступати в ролі ретранслятора, внаслідок чого поширення фейкової новини та супутнього їй емоційного сплеску стрімко наростає в суспільстві» [12].

Тому працівниками інфорвідділу Веселівської селищної ради на офіційному сайті проводиться важлива інформаційна робота по спростуванню неправдивої інформації, яка поширюються на окупованій території Веселівської громади. Наприклад, у статті «Як фейки впливають на вас?» окрім розвінчення фейку та маніпуляції, що розповсюджуються тимчасово окупованою територією, також надано рекомендації як захистити себе від

фейків і розміщено активні посилання офіційних інстанцій для перевірки інформації.

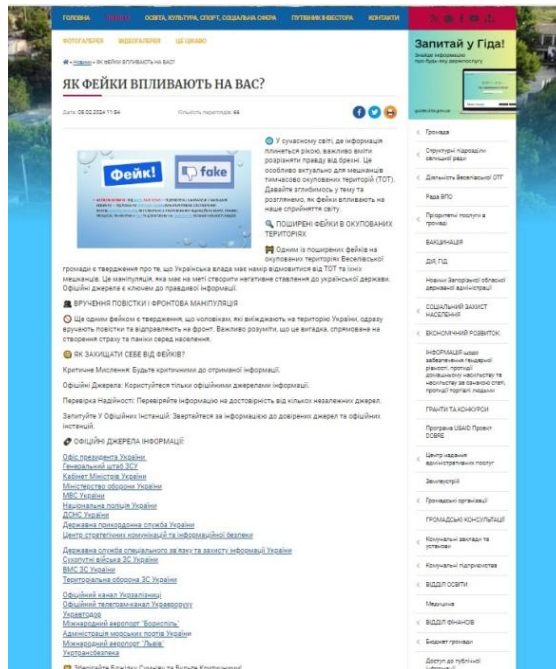

Рис. 2.2.2. Скриншот з офіційно сайту Веселівської селищної ради (25.02.2024)

Враховуючи, що у м. Запоріжжя є багато внутрішньо переміщених осіб (ВПО) із Веселівської громади, керівництвом було прийнято рішення створити консультативно-дорадчий орган – громадську раду у справах внутрішньо-переміщених осіб. Вона складається з представників апарату органу, громадської організації, а, також, з представників ВПО. Рада утворена для участі у забезпеченні та захисту прав і інтересів внутрішньо-переміщених осіб, сприяння їх адаптації у нових умовах.

Передумов для її формування було дуже багато, адже ці громадяни постали перед великим переліком проблем із вирішенням яких потрібно допомагати. За допомогою такого комунікаційного майданчика, є можливість своєчасно отримувати інформацію про проблеми і труднощі, з якими стикаються внутрішньо переміщені особи. Вибудувати механізми взаємодії між органом селищної влади, благодійними фондами або просто особами, що мають

бажання допомагати вимушеним переселенцям. Також, робота такого дорадного органу, надасть змогу швидко надавати гуманітарну допомогу ВПО [10].

В умовах що склалися через широкомасштабне вторгнення Росії в Україну та тимчасової окупації території громади, можна виділити такі основні завдання комунікації, які відділ з питань внутрішньої та інформаційної політики виконавчого комітету Веселівської селищної ради має втілювати в своїй інформаційній роботі:

- відновлення довіри мешканців тимчасово окупованої громади до України в цілому та вищого керівництва країни зокрема;
- роз'яснення заходів, яких вживає Україна стосовно подолання негативних наслідків збройного конфлікту, покращення становища людей, що проживають на тимчасово окупованій Веселівщині;
- просування через комунікаційні інструменти державної стратегії реінтеграції: її роз'яснення і обговорення, формування та донесення бачення спільного майбутнього в єдиній країні;
- проведення онлайн консультацій стосовно законодавчих ініціатив та отримання зворотного зв'язку щодо заходів/законодавчих ініціатив, які вже реалізуються чинною владою;
- отримання зворотного зв'язку від мешканців тимчасово окупованої території Веселівської громади щодо ухвалених рішень керівництвом України;
- повернення зацікавленості у мешканців тимчасово окупованої території ради до подій, що відбуваються на території України, яка підконтрольна чинній владі;
- зняття соціальної напруги.

Також для покращення комунікації з мешканцями своєї території керівництву селищної ради необхідно чітко усвідомлювати необхідність у підвищенні професійних знань комунікаційників. Швидка зміна каналів та методів інформування вимагає їх високої кваліфікації.

Різними безкоштовними навчальними платформами типу Prometheus, платформа онлайн-освіти в Україні проводяться освітні заходи. Наприклад, курс «Ефективна взаємодія органів місцевого самоврядування з громадськістю». Також міжнародні проєкти постійно проводять семінари й тренінги для органів місцевого самоврядування на тему інформування та залучення населення: проєкт USAID «ГОВЕРЛА», програма EGAP, проєкт USAID [21].

Також керівництву ради необхідно постійно підвищувати медіаграмотність жителів громади, підвищувати рівень «інформаційної гігієни» жителів, збільшувати довіру до достовірних і офіційних каналів комунікації. Для цього інформвідділ Веселівської селищної ради повинен на офіційному сайті органу та сторінці соціальної мережі «Фейсбук» інформувати про методи аналізу інформації, розкриття гучних фейків, стимулювати критичне мислення мешканців.

Для покращення комунікації в умовах, що склалися необхідно звернути увагу на електронну петицію. Адже вона є важливим інструментом, через який мешканці території мають змогу донести свої проблеми та пропозиції.

Крім петиції селищна рада онлайн може запроваджувати різного роду публічні заходи (онлайн конференції, брифінги, діяльність консультативно-дорадчих органів). Також вагомою буде організація онлайн-опитувань з питань які бентежать громадян або прийняття рішень радою на офіційному сайті, через соціальні мережі і месенджери або через Google-форми. Вважаємо, що навіть звітування селищного голови і депутатів ради можна проводити онлайн, так як дана ситуація не дозволяє безпосереднє спілкування з жителями.

Підсумовуючи можна стверджувати, що комунікаційна та інформаційна діяльність Веселівської селищної ради орієнтована на стабільне забезпечення всіх громадян необхідною і достатньою інформацією.

У мирний період селищна рада успішно використовує такі дієві механізми комунікації з громадськістю, як: загальні збори громадян, місцеві ініціативи, громадські слухання. Дані комунікаційні засоби передбачають безпосередню

участь населення у вирішенні питань місцевого значення, забезпечують обмін думками та дають можливість громадянам висловитися щодо проблемних тем, а представникам органу місцевого самоврядування – почути потреби мешканців території. З урахуванням воєнного періоду комунікація та консультації з громадськістю Веселівською селищною радою проводяться в онлайн-форматі. Забезпечення дієвої комунікації з громадянами навіть в тяжких умовах окупації, свідчить, що керівництвом органу місцевого самоврядування на високому рівні задовольняються інформаційні потреби громадян і юридичних осіб про діяльність місцевої ради.

ВИСНОВКИ

Інформаційно-аналітична діяльність являється важливим компонентом управління, функцією і інструментом влади. Невід'ємною частиною нашого життя стали інформаційні та комунікаційні технології, які проникли у всі сфери людського буття. Інформаційно-аналітична діяльність є важливим напрямом інформаційної роботи, що пов'язаний з виявленням, опрацюванням, збереженням та поширенням інформації, вироблення на основі її аналізу і обробки висновків, рекомендацій, коментарів з метою підвищення ефективності управлінської діяльності. Аналіз даних, представлених у роботі, засвічив що дана діяльність ґрунтується на таких засадах, як: доступність, точність, повнота, актуальність.

Описане вище дозволяє констатувати, що інформаційна безпека – це стійкість інформаційної сфери до реальних та потенційних загроз. Метою якої є захистити життєво важливі інтереси особи, суспільства та держави в цілому від шкоди яка може бути завдання через неповноту, несвоєчасність, неправдивість, невірогідність поданої інформації; через негативний інформаційний вплив яким поширюються ворожі російські наративи та застосовуються маніпуляції; через заборонене розповсюдження, використання і порушення цілісності, конфіденційності та доступності інформації.

Проведене дослідження дозволило зробити висновок, що в Україні не створена єдина система забезпечення інформаційної безпеки державного управління та є потреба у проведенні необхідної підготовки висококваліфікованих кадрів системи державного управління в області інформаційної безпеки.

Проаналізувавши основні засади діяльності відділу з питань внутрішньої та інформаційної політики виконавчого комітету Веселівської селищної ради можна дійти висновку, що орган до та під час тимчасової окупації громади забезпечує: якісну комунікацію з громадськістю, прозорість своєї діяльності та ефективне інформаційне забезпечення своєї управлінської роботи. У мирний

час здійснювалися заходи по формуванню позитивного сприйняття діяльності органу місцевого самоврядування, популяризації громади, поширенню позитивних знань про неї. Забезпечувалося висвітлення у засобах масової інформації діяльності селищної ради, її виконавчих органів для задоволення інформаційних потреб громади з метою формування прозорого і сталого інформаційного поля в територіальній громаді. Проводилася робота по встановленню зворотного зв'язку та діалогу між селищною радою та населенням адміністративно-територіальної одиниці. Для мешканців селища організовувалися консультації щодо найбільш хвилюючих соціальних проблем, пропонувалися шляхи їх вирішення. Також окреслювався майбутній розвиток громади.

Широкомасштабна війна, а разом з нею і тимчасова окупація території ради, змінили методи інформування і забезпечення взаємодії селищної ради з мешканцями і громадськими інституціями, що розташовані на території Веселівської громади. У перші дні війни працівниками органу комунікація з мешканцями території відбувалася за допомогою подворового обходу, з метою з'ясування найбільш вразливих категорій громадян. Даний крок надав змогу оцінити масштаби проблеми та сформувати план по забезпеченню в подальшому мешканців необхідними лікарськими препаратами, продуктами харчування або засобами гігієни. Комунікація працівників селищної ради з людьми також відбувалася під час формування списків та оформлення необхідної документації бажаючих евакуюватися на підконтрольну Україні територію.

Наразі інформування мешканців, комунікація та консультації з громадськістю проводяться тільки в онлайн-форматі, через тиск та погрози окупаційної влади і продовження діяльності Веселівської селищної ради в м. Запоріжжя. В умовах війни та тимчасової окупації Веселівської громади актуальним контентом на офіційному сайті ради та офіційній сторінці «Фейсбук» стали: офіційна інформація від української влади, відомості про бойові дії, антифейки з підтвердженнями та аргументами, тема реінтеграції

тимчасово окупованих територій, інформація про розвінчування історичних, культурних міфів, які поширюються пропагандистськими засобами масової інформації.

У результаті аналізу умов що склалися через широкомасштабне вторгнення Росії в Україну та тимчасової окупації території громади, було виділено основні завдання комунікації, які відділ з питань внутрішньої та інформаційної політики виконавчого комітету Веселівської селищної ради має втілювати в своїй інформаційній роботі. Зазначимо найбільш значущі: відновлення довіри мешканців тимчасово окупованої території до чинної влади; роз'яснення заходів, які вживаються для покращення становища людей на не підконтрольних Україні територіях; повернення зацікавленості у мешканців тимчасово окупованої території ради до подій, що відбуваються на території України, яка підконтрольна чинній владі та зняття соціальної напруги.

Варто зазначити, що для покращення комунікації в громаді можна забезпечити підвищення рівня професійних знань осіб відповідальних за даний напрям роботи та медіаграмотності жителів території.

Отже, на прикладі Веселівської селищної ради ми змогли переконатись у значущості інформаційно-аналітичної та комунікаційної діяльності багатьох державних органів, які мають вплив на думку громадськості, заохочують населення приймати участь у забезпеченні завдань державного рівня особливо які відносяться до важливо значимих і допомагають вирішувати проблеми населеного пункту. А крім того, виявили, які саме зміни в комунікаційній діяльності допомогли не втратити інформаційний зв'язок із мешканцями тимчасово окупованої Веселівщини.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Антонова С., Бегаль А. Інструменти інформаційної війни: створення фейкових повідомлень під час війни проти України. *Актуальні проблеми теорії і практики менеджменту в контексті євроінтеграції. Збірник матеріалів XI Міжнародної науково-практичної конференції*, м. Рівне, 12.05.2022. Рівне, 2022. С. 18–20.
2. Баранецька А. Д. Стратегічні основи PR-комунікації. *Науково-виробничий журнал*. 2018. № 2. С. 81–84.
3. Бебик В. М. Інформаційно-комунікаційний менеджмент у глобальному суспільстві: психологія, технології, техніка паблік рилейшнз : монографія. Київ : МАУП, 2005. 440 с.
4. Березенко В. В., Санакоєва Н. Д. Інформаційна діяльність в органах виконавчої влади та місцевого самоврядування : навчальний посібник для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра спеціальності «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» освітньо-професійної програми «Інформаційна діяльність». Запоріжжя : ЗНУ, 2021. 125 с.
5. Бодрук О. Структури воєнної безпеки: національний та міжнародний аспекти : монографія. Київ : НППМБ, 2001. 300 с.
6. Божук Л. В., Курченко Т. Є. Інформаційно-аналітичне забезпечення діяльності органів місцевого самоврядування в Україні. URL: <https://archive.logos-science.com/index.php/conference-proceedings/article/view/1397/1428>.
7. Бойко Н. В. Інформаційно-аналітична діяльність органів місцевого самоврядування – важлива складова процесу прийняття управлінських рішень. *Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія*. 2020. № 1. С. 65–71. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/bdi_2020_1_12.
8. Варенко В. М. Інформаційно-аналітична діяльність : навч. посіб. Київ : УН-Т «Україна», 2014. 417 с.

9. Ващук-Огданська О. Обмеження доступу до публічної інформації під час війни: про що говорить судова практика? *Центр демократії та верховенства права*. URL: <https://cedem.org.ua/analytics/dostupu-sudova-praktyka/>.
10. Веселівська селищна територіальна громада. URL: <https://veselivska-gromada.gov.ua/>.
11. Виздрік В. С., Мельник О. М. Інформаційна безпека в Україні: сучасний стан. *Міжнародний науковий журнал «Грааль науки»*. 2023. № 24. С. 196–202.
12. Глушук Є. Фейки як інструмент тиску в умовах війни: специфіка застосування та сприйняття. *Наукові праці Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського*. 2023. № 67. С. 96–107. URL: <http://surl.li/uhcsv>.
13. Демиденко В. Принципи застосування органами місцевого самоврядування законодавства України у сфері кібербезпеки. *Юридичний часопис НАВС*. 2018. № 1. С. 141–153.
14. Державне управління в Україні : навч. посіб. / ред. В. Авер'янова. Київ, 1998. 432 с.
15. Дідик О. В. Оптимізація кадрової роботи в органах місцевого самоврядування : магіст. робота. Запоріжжя : ЗНУ, 2020. 100 с.
16. Довгань О. Д., Ткачук Т. Ю. Концептуальні засади законодавчого забезпечення інформаційної безпеки України. *Інформація і право*. 2019. № 1(28). С. 86–99. URL: https://ippi.org.ua/sites/default/files/12_11.pdf.
17. Донченко М. В., Коваленко І. Геоінформаційні системи : навч. посіб. Миколаїв : ЧНУ, 2021. 132 с.
18. Захарова В., Філіпова Л. Основи інформаційно-аналітичної діяльності : навч. посіб. Київ : ЦУЛ, 2013. 336 с.
19. Інформаційна безпека (соціально-правові аспекти) : підручник / ред. : В. В. Остроухов, В. М. Петрик, М. М. Присяжнюк. Київ : КНТ, 2010. 776 с.
20. Інформаційно-аналітична діяльність у сфері державного управління : метод. рек. / ред. : О. Шумаєва, О. Васильєва. Донецьк : Дон. облас. центр

перепідготовки та підвищ. кваліфікації працівників органів держ. влади, 2012. 40 с.

21. Інформування населення в кризових умовах. Залучення жителів громад до процесів відбудови : навч. посіб. URL: <http://surl.li/uhcto>.

22. Конституція України : офіц. текст. Київ : КМ, 2013. 96 с.

23. Косинський В. І., Швець О. Ф. Сучасні інформаційні технології : навч. посіб. Київ : Знання, 2011. 318 с.

24. Кулицький С. Основи організації інформаційної діяльності у сфері управління : навч. посіб. Київ : МАУП, 2002. 224 с.

25. Литвин Н. А., Шевченко А. Діяльність органів державної влади щодо забезпечення інформаційної безпеки України під час війни: адміністративно-правовий аспект. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2023. № 1. С. 299–302. URL: http://lsey.org.ua/1_2023/71.pdf.

26. Мазуренко Л. І. Інформаційна безпека в умовах російсько-української війни: виклики та загрози. *Вісник Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна, серія «Питання політології»*. 2022. № 42. С. 50–57. URL: <https://doi.org/10.26565/2220-8089-2022-42-08>.

27. Матвієнко О. Основи інформаційного менеджменту : навч. посіб. Київ : Центр навч. літ., 2004. 128 с.

28. Меліхов К. Шляхи удосконалення інформаційного забезпечення органів державної влади. *Проблеми та перспективи формування національної гуманітарно-технічної еліти*. 2010. С. 60–64. URL: https://duikt.edu.ua/uploads/1_64_49796594.pdf.

29. Місцеве самоврядування в умовах відновлення України: виклики та перспективи : матеріали Міжнар. круглого столу до Дня місц. самоврядування в Україні / ред. : Л. Г. Комахи, В. С. Колтун, Ю. Ф. Дехтяренка. Київ : Навч.-наук. ін-т публ. упр. та держ. служби Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка, 2022. 166 с. URL: <https://ipacs.knu.ua/pages/osn/2/news/2007/files/a2ddab75-0169-4786-96ef-60255566690a.pdf>.

30. Муковський І. Т. Інформаційно-аналітична діяльність в міжнародних відносинах : навч. посіб. Київ : Кондор, 2012. 362 с.
31. Олійченко І. М. Аналіз управлінської інформації в системі виконавчої влади. *Економіка та держава*. 2010. № 1. С. 95–96.
32. Організаційно-правові засади й механізм інформаційно-аналітичного забезпечення діяльності місцевих органів державної влади та самоврядування України в період підготовки і здійснення реформ : науково-метод. розроб. / уклад. : В. Є. Романов, Т. М. Брус ; Керівник В. М. Дрешпак. Київ, 2008. 9 с.
33. Палій С. Інформаційно-аналітична діяльність у контексті розвитку інформаційного суспільства. *Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія*. 2022. № 3. С. 76–80. URL: <http://surl.li/uhcuk>.
34. Панченко О. Інформаційна безпека в контексті викликів і загроз національній безпеці. URL: <https://journals.politehnica.dp.ua/index.php/public/article/view/182/158>.
35. Почепцов Г. Інформаційна політика : навч. посіб. / ред. : Г. Почепцов, С. Чукут. Київ : Знання, 2008. 663 с.
36. Про доступ до публічної інформації : Закон України від 13.01.2011 р. № 2939-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17#Text>.
37. Про електронні документи та електронний документообіг : Закон України від 22.05.2003 р. № 851-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/851-15#Text>.
38. Про затвердження Періліку територій, на яких ведуться (велися) бойові дії або тимчасово окупованих Російською Федерацією : Наказ від 22.12.2022 р. № 309. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1668-22#Text>.
39. Про місцеве самоврядування : Закон України від 21.05.1997 р. № 280/97. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/ru/280/97-vp/page>.
40. Про основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007-2015 роки : Закон України від 09.01.2007 р. № 537-V. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/537-16#Text>.

41. Про правовий режим воєнного стану : Закон України від 12.05.2015 р. № 389-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text>.
42. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 14 травня 2021 року «Про Стратегію кібербезпеки України» : Указ Президента України від 26.08.2021 р. № 447/2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/447/2021#Text>.
43. Рейтерович І. В., Ситник С. В. Аналітичний документ як інструмент підготовки управлінських рішень : навч.-метод. матеріали / уклад. В. М. Гаврилюк. Київ : НАДУ, 2013. 56 с.
44. Скочиляс-Павлів О. Сучасні загрози інформаційній безпеці України в умовах правового режиму воєнного стану. *Юридичний науковий електронний журнал*. С. 263–266. URL: http://lsej.org.ua/9_2023/65.pdf.
45. Сурмін Ю. П. Аналітична діяльність : посібник. Київ : Центр інновацій та розвитку, 2002. 96 с.
46. Телешун С. О., Рейтерович І. В. Інформаційно-аналітична діяльність в державному управлінні : навч.-метод. матеріали. Київ : НАДУ, 2013. 36 с.
47. Терехов В. Удосконалення адміністративно-правового регулювання реалізації політики інформаційної безпеки в органах місцевого самоврядування. *Актуальні проблеми правознавства*. 2017. № 1 (9). С. 43–47. URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/24506/1/Терехов%20В..pdf>.
48. Філіпішина Л. М., Костик Є. П., Дзевелюк М. В. Публічне управління у сфері інформаційної безпеки (подолання сучасних загроз). *Актуальні питання у сучасній науці*. 2023. № 5(11). С. 196–205. URL: <http://surl.li/uhcve>.
49. Чмир Я. Сучасні проблеми інформаційної безпеки України та перспективні напрямки їх вирішення. *Наукові праці Міжрегіональної академії управління персоналом. Політичні науки та публічне управління*. 2022. № 2 (62). С. 149–154. URL: <https://journals.maup.com.ua/index.php/political/article/view/2153/2650>.
50. Cantarelli P., Belle N., Jeremy L. Hall. Information use in public administration and policy decision making: A research synthesis. *Public*

Administration Review. 2023. Volume 83, Issue 6. November/December. P. 1437–1863. DOI: <https://doi.org/10.1111/puar.13735>.

51. Melnikov O. A. Organization of information works, information, analytical, hardware, and technological support for decision making of the state authorities. *Scientific and technical information processing*. 2021. No. 48. P. 209–217.

52. Prospects for the development of information and analytical activities in the system of public authority under the conditions of wartime posture in Ukraine / L. Komakha et al. *Economic affairs*. 2022. Vol. 67, no. 4s. P. 697–706.

53. Sahagun J. Cross-Cultural Analysis of Public Administration: A Comparative Study of Three Nations: United States of America (USA), Singapore and the Philippines. February 2024. DOI:10.13140/RG.2.2.28971.00801. URL: <http://surl.li/ufmcg>.

54. Samborska O. Decentralization in Ukraine: current state and prospects. *Norwegian journal of development of the international science*. 2020. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/decentralization-in-ukraine-current-state-and-prospects/viewer>.

55. Serov V. M., Moiseenko N. A., Astafyeva O. E. Enterprise management problems in the current crisis situation. *Nexo scientific journal*. 2021. DOI: <https://doi.org/10.5377/nexo.v34i01.11299>.

56. Sudnickas T., Smalskys V., Gavkalova N., Dzenis V., Dzenis O. Mechanisms of Information and Analytical Support of Local State Administrations. *Journal of Information Technology Management, Special Issue*, 2020. P. 188–203.

57. What is the role of government in the digital age: The World Economic Forum. URL: <https://www.weforum.org/agenda/2017/02/role-of-government-digital-age-data/>.

ДОДАТОК А

Трискладовий тест

Джерело: [9]

Декларація академічної доброчесності
здобувача ступеня вищої освіти ЗНУ

Я, Прусенко Олена Сергіївна, студентка 4 курсу, форми навчання денної, факультету журналістики, спеціальності 029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа, адреса електронної пошти lenaprusenko2003@gmail.com, підтверджую, що написана мною кваліфікаційна робота на тему «Інформаційно-аналітична діяльність Веселівської селищної ради в умовах війни» відповідає вимогам академічної доброчесності та не містить порушень, що визначені у ст. 42 Закону України «Про освіту», зі змістом яких ознайомена;

- заявляю, що надана мною для перевірки електронна версія роботи є ідентичною її друкованій версії;

- згодна на перевірку моєї роботи на відповідність критеріям академічної доброчесності у будь-який спосіб, у тому числі за допомогою інтернет-системи а також на архівування моєї роботи в базі даних цієї системи.

Дата _____ Підпис

ПІБ (студент) Прусенко О.С.

Дата _____ Підпис _____ ПІБ (науковий керівник) Ковпак В.А.

SUMMARY

Prusenko O.S. «Information and analytical activity Veselivka settlement council in the conditions of war». Zaporizhzhia, 2024. 67 p.

The object of the study is the information and analytical process in the sphere of management Veselivka settlement council in the conditions of war.

The subject of the study is the mechanisms of organization of information, analytical and communication activities Veselivka settlement council before and during the temporary occupation of the Russian Federation.

The purpose of the study is to analyze the mechanisms of organizing information, analytical and communication activities of the Veselivka settlement council before and during the temporary occupation of the Russian Federation.

Research methods: systematic approach (taking into account the peculiarities of information security risks of organizing information and analytical activities of local self-government under the conditions of temporary occupation), structural and functional method (to determine the components of information work in local self-government bodies), comparative method (when analyzing the mechanisms of communication with the public of a local self-government body before and during the temporary occupation of the Russian Federation), synchronous method (focus on the conditions of a full-scale invasion), elements of non-systematic observation as a direct communicator of official communication channels of local self-government and an observer of the social atmosphere in which the information and analytical activities of the Veselivska municipality are organized under the temporary occupation of the Russian Federation; analysis of the regulatory documents of the institution under study.

In order to realize the set goal, it is necessary to complete the following tasks:

- 1) to characterise information and analytical activities in the structure of information processes of public administration;
- 2) to highlight the conditions for ensuring information security in local governments in the context of Russia's large-scale invasion of Ukraine;

- 3) to disclose the structure and define the main principles of the internal and information policy department of the executive committee of the Veselivka settlement council before the temporary occupation of the Russian Federation;
- 4) to analyse the mechanisms of informing and communicating with the public of the Veselivka settlement council before and during the temporary occupation of the Russian Federation.

The methodological and theoretical basis of the study is formed by works on the use of information and analytical activities in the process of making managerial decisions, in particular by V. Varenko, I. Zakharova, S. Kulitsky, O. Matvienko, K. Melikhov, L. Filipova and others. Among the works of foreign researchers are the works of T. Sudnickas, V. Smalskys, J. Sahagun, P. Cantarelli, N. Belle, L. Hall Jeremy.

The study of the theoretical and methodological foundations of information security is the subject of scientific works of well-known national scholars, such as: O. Bodruk, V. Varenko, V. Demydenko, O. Panchenko.

The scientific novelty of the work is to analyse the mechanisms for organising the information, analytical and communication activities of the Veselivka settlement council before and during the temporary occupation of the Russian Federation and to formulate recommendations for improving the communication mechanisms of the Veselivska municipality.

Scope: the research materials may be useful for students – communicators, students of management specialities, analysts, specialists of public authorities, public and political associations, and anyone interested in the problems of information and analytical support of public administration. The conclusions and suggestions can be used in the practical work of local executive authorities, in the management activities of local self-government bodies.

INFORMATION AND ANALYTICAL ACTIVITY, INFORMATION SECURITY, CHANNELS OF COMMUNICATION, INFORMATION AND ANALYTICAL PROCESS IN THE FIELD OF MANAGEMENT, COMMUNICATION DURING THE TEMPORARY OCCUPATION OF THE RUSSIAN FEDERATION.